

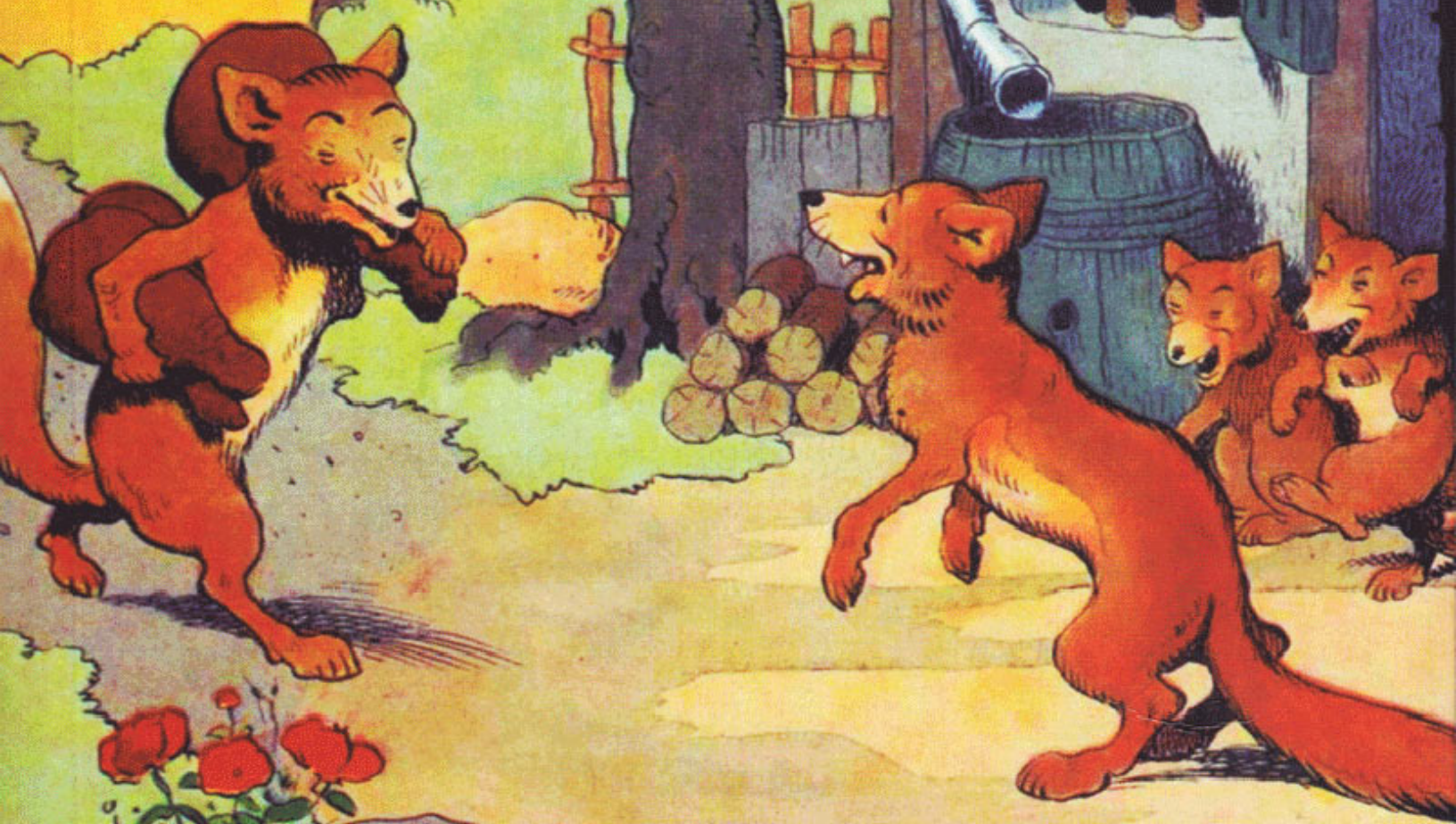
Jeanne Leroy-Allais và Benjamin Rabier

Nguyễn Thùy Liên và Vạc Bông dịch

NHỮNG CHUYỆN PHIÊU LƯU CỦA CÁO

Renard!

Tủ sách Sputnik, số 017

TẬP 1

Sputnik

vh NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

TRANH MINH HOẠ XƯA

*Một tranh minh họa từ thời Trung cổ cho truyện về cáo Renard:
Sự tử Noble, sói Ysengrin và cáo Renard cùng nhau đi săn.*

NHỮNG CÂU CHUYỆN PHIÊU LƯU CỦA CÁO RENARD - TẬP 1

Tác giả: **Benjamin Rabier, Jeanne Leroy Allais**

Dịch giả: **Nguyễn Thuỳ Liên - Vạc Bông**

Thể loại: **Văn Học Thiếu nhi**

Ebook: **nguyenthanh-cuibap**

*Nguồn text:***Waka**

LỜI GIỚI THIỆU

Cáo Renard (viết theo kiểu cổ là Renart, phiên âm tiếng Việt là Rơ-na) là một nhân vật hết sức quen thuộc trong văn học dân gian châu Âu, từ trẻ em đến người lớn ai ai cũng biết. Bản thân từ “Renard”, ngày xưa là tên riêng của một con cáo cụ thể trong văn học, ngày nay đã trở thành danh từ chung ở Pháp với nghĩa là “cáo”.

Có rất nhiều mẫu chuyện về cáo Renard của các tác giả khuyết danh được lưu truyền từ thời Trung cổ và được tập hợp lại thành tiểu thuyết dưới dạng thơ từ thế kỷ XII-XIII, với tổng cộng đến 80 nghìn câu thơ, chia thành 30 truyện nhỏ. Các nhà văn sau đó có viết lại nhiều lần, tạo nên nhiều phiên bản khác nhau, trong đó có phiên bản “Reineker Fuchs” của đại thi hào người Đức Johann Wolfgang von Goethe, xuất bản năm 1794. Trong các phiên bản khác nhau từ trước đến nay, phiên bản của nhà văn Jeanne Leroy-Allais và họa sĩ nổi tiếng Benjamin Rabier mà chúng tôi dịch ra tiếng Việt đặc biệt thú vị: nó tương đối đầy đủ (24 chương) cùng hơn 300 tranh minh họa rất đẹp, hấp dẫn với cả trẻ em và người lớn.

Bối cảnh của truyện là châu Âu thời Trung cổ, với những người nông dân và những con thú như: vua sư tử Noble (phiên âm là Nôb-1), chó sói Ysengrin (phiên âm là I-đăng-ranh), gấu Brun (phiên âm là B-răng, có nghĩa là màu nâu), mèo Tybert (phiên âm là Ti-be-r), gà trống Chanteclair (phiên âm là Săngtơ-cle, có nghĩa là hát rõ ràng), quạ Tiercelin (phiên âm là Tie-St-lanh), vv... Mỗi con vật đều có tính cách đặc trưng của nó. Tính cách của cáo Renard là rất mưu mẹo, luôn nghĩ ra các trò để chế nhạo hoặc lừa phỉnh những người nông dân và các con vật khác, tuy nó cũng bị lừa lại và bị những kẻ to khỏe hơn như là chó sói đối xử tệ.

Do nguyên bản tiếng Pháp của “Le Roman du Renard” khá dài nên khi dịch sang tiếng Việt chúng tôi đã chia thành hai tập để các bạn dễ đọc hơn. Tập 1 gồm 14 chương đầu tiên của tiểu thuyết.

Tuy rằng đây là truyện thích hợp cho trẻ em, nhưng **“Những chuyện phiêu lưu của cáo Renard”** chứa đựng rất nhiều triết lý sâu xa cho cả người lớn, và câu chuyện về thế giới loài vật trong truyện chính là câu chuyện ngụ ngôn về giới loài người.

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc viên ngọc quý báu này của kho tàng văn học dân gian thế giới.

Hà Nội - Toulouse, tháng 3 năm 2016

Các dịch giả và Sputnik Education

CUỘC PHIÊU LƯU THÚ NHẤT

Ba chiếc giảm bông của sói Ysengrin

Một buổi sáng, cáo Renard đến nhà ông chú họ sói với đôi mắt buồn bã và bộ lông nhẵn nhúm.

Nạn đói đang hoành hành trong vùng. Dù không muốn nhưng Renard cũng phải nhịn ăn. Buổi sáng hôm đó nó càng cảm thấy rõ hơn mọi ngày cái dạ dày trống rỗng, và răng thì dài ra.

Ngay lập tức, sói Ysengrin đã nhận ra tình trạng thảm hại của cáo Renard và giả vờ tỏ vẻ rất ân cần:

- Có chuyện gì vậy, cháu họ? Cháu có vẻ mệt mỏi. Cáo trả lời với giọng thê thảm:

- Đúng vậy, cháu đang rất mệt mỏi và kiệt sức.

Vừa nói nó vừa đánh con mắt thèm thuồng tới ba chiếc giảm bông màu hồng, béo ngậy và thơm mùi xông khói đang treo trên xà ngang.

Nhìn thấy thế, sói liền hỏi:

- Cháu chưa ăn trưa à?

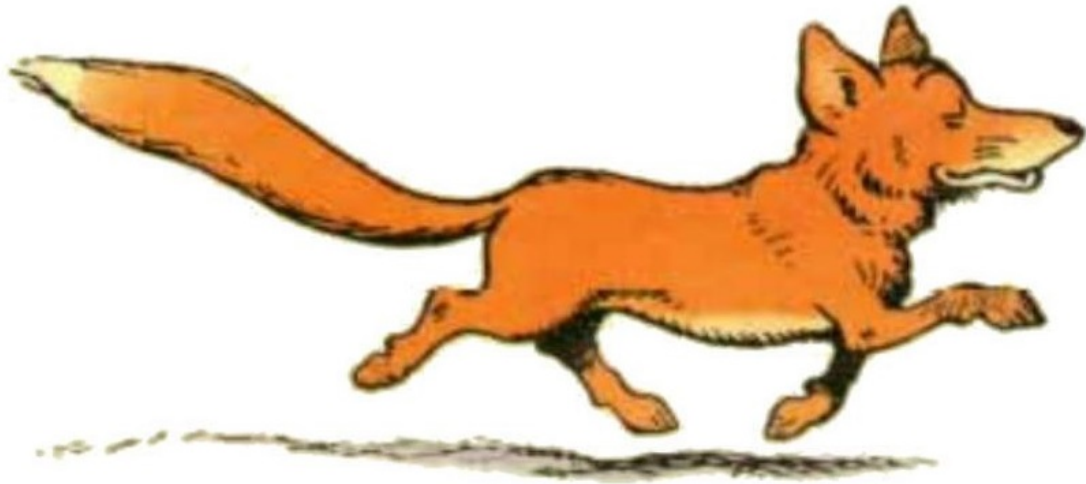
- Than ôi! Chưa ạ.
 - Giremonde, làm nhanh một con chuột cho thằng cháu đáng thương này.
 - Sói làm ra vẻ thương cảm và nói với vợ.
 - Cháu đừng từ chối, con chuột này bé thôi mà.
- Chính điều đó làm cho Renard náo lòng. Con chuột bé tí tẹo, mà cũng chỉ có mỗi một con thôi. Miếng giăm bông ngon lành treo trên xà ngang sẽ phù hợp với nó hơn nhiều.
- Chú có những miếng giăm bông ngon tuyệt.
 - Nó nói và không che giấu nỗi sự thèm muốn của mình.
 - Đúng vậy, chúng thật tuyệt.
 - Ysengrin trả lời với vẻ kiêu hãnh.

- Để chúng ở chỗ dễ nhìn thế này, chú không sợ sẽ cám dỗ những kẻ đi ngang qua à, nhất là khi đang có nạn đói thế này? Có lẽ sẽ khôn ngoan hơn nếu chú ăn chúng ngay và để cho gia đình và những người bạn của chú cũng được tận hưởng.
 - Nhất định là không. Ta sẽ ăn chúng lúc nào mà ta muốn và sẽ không cho bất kì ai hưởng ké.
 - Nếu là cháu, - bối rối vì bị đoán trúng ý nghĩ, Renard cố nói tiếp, - cháu sẽ giấu tất cả chúng một cách cẩn thận và sẽ kêu to rằng ai đó đã lấy trộm chúng.
 - Không, ta không sợ những kẻ đi ngang qua. Bọn chúng chỉ có thể tha hồ mà ngấm những miếng giăm bông của ta và chúng sẽ không được nếm một chút nào.
- Không nói thêm nữa, Renard ăn phần ăn ít ỏi được cho. Rồi nó cúi đầu xuống, cụp đuôi, trở về lâu đài Maupertois.
- Nhưng Renard không đành lòng ở nhà chịu thua. Nó bắt đầu tính kế khác.

Buổi tối hôm sau, nó nhẹ nhàng quay lại chỗ ở của sói Ysengrin. Nó trèo lên mái nhà, không gây ra một tiếng động nào, chọc một lỗ to ở chỗ treo giăng bông, tháo từng chiếc một và mang chúng về nhà. Ermeline vợ nó và các con Malebranche và Percehaye của nó đang nóng lòng chờ đợi kết quả của cuộc thám hiểm này.

Chúng vội vàng thái một miếng giăng bông, nấu chín và nhấm nháp nó để bù lại những ngày đói nặng nề vừa qua. Sau khi đã ăn no nê, với đôi mắt sáng rực và bộ lông bóng mượt, Renard quay trở lại nhà của Ysengrin.

Sói vừa mới dậy, phát hiện nhà đã bị trộm, nó la toáng cả một vùng.

- Chuyện gì xảy ra với chú thế? - Cáo hỏi thăm với giọng ân cần, lo lắng.

- Những miếng giăm bông của ta... những miếng giăm bông tuyệt vời của ta... - Ysengrin kêu rống lên.

- À vâng, những miếng giăm bông của chú... những miếng giăm bông tuyệt vời của chú...

- Có kẻ đã lấy trộm giăm bông của ta! Renard làm ra vẻ thấu hiểu:

- Đấy, đấy... chú đã làm rất tốt.

- Người muốn nói gì?

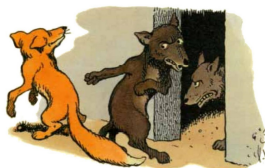
- Những kẻ ăn trộm không ở đâu xa, và chú cũng chẳng có gì quá tức giận bọn chúng... Chú hãy tiếp tục kêu to nữa lên, những kẻ tinh ranh nhất cũng sẽ bị lừa.

- Ta nói là có kẻ đã ăn trộm giăm bông của ta mà.

- Cháu hiểu chú.

- Cái gì? Người hiểu ta? Người giải thích xem?

- Chú của cháu, cháu đang rất tự hào vì chú đã nhận thấy lời khuyên của cháu hôm qua là đúng: giấu những miếng giăm bông của chú rồi sau đó hét to rằng có kẻ đã ăn trộm chúng.

Cơn thịnh nộ của Ysengrin có vẻ lên đến tột độ, và vợ hắn thấy cần xen vào phân xử.

- Thật là không tốt, Renard, sao lại nhạo báng chúng ta khi chúng ta đang gặp khó khăn. Nếu chúng ta vẫn còn những miếng giăm bông, chúng ta sẵn lòng chia phần cho cháu.

- Thật là tiếc vì thím đã không nhận ra điều đó sớm hơn, thím Giremonde. Bây giờ, nhà của thím đã bị thủng, đó quả là một thiệt hại lớn và thím không còn những miếng giăm bông nữa.

Những lời này và giọng nói chế nhạo của cáo làm dấy lên sự nghi ngờ của Ysengrin và nó càng thêm tức giận. Nó gầm lên:

- Khi nào ta tìm ra kẻ ăn trộm, thì hẳn hãy coi chừng...

Cáo nhận thấy không cần thiết phải tiếp tục cuộc tranh luận này. Nó cười thầm và quay trở về Maupertuis, nơi mà một giấc ngủ ngon sẽ bù lại sự mệt mỏi của cuộc thám hiểm đêm hôm qua.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
HAI**

**Renard và
gà trống
Chantecla
ir**

Đó là mùa mà cây cỏ xanh tươi trở lại, khu rừng cũng phủ đầy lá. Từ sáng đến tối, những chú chim líu lo những bài hát mới.

Vào một ngày đẹp trời, Renard rời khỏi nhà để tận hưởng mùa xuân và để thử vận may nhân dịp này. Nó hướng tới nhà của ngài Hauchecorne, một cường hào giàu có tự tay trồng trọt trên đất của mình. Chỗ này thật màu mỡ và đẹp đẽ. Trong khu vườn, những cây đã rụng hoa để lộ ra những cành được bao phủ bởi những quả bé, xanh non, báo hiệu một mùa bội thu. Trên đồng cỏ, những con bò, những con bê, những con ngựa lớn và những chú ngựa non đang gặm cỏ tươi, trong khi ở dưới thung lũng những con cừu đang ăn những chồi cây non. Dưới dòng suối trong vắt, con cá vây bạc đang bơi lội tung tăng.

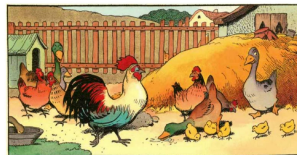
Khu vườn nhỏ trồng xen kẽ những luống rau và những luống hoa dạ yến thảo, thực quỳ hồng, hoa thủy tiên và hoa hướng dương đang nở. Những cây cải củ đại trổ hoa ở chân tường và những cây hoa diên vĩ mọc trên những nóc nhà. Trong hàng rào, những bụi tầm xuân màu hồng rực, những cây đào gai nở trắng muốt. Ngọn đồi tỏa hương thơm nức của cây húng, hương bài và kinh giới.

Bản thân ngôi nhà cũng toát ra vẻ sung túc. Kho bếp chứa đầy thịt tươi và thịt muối, những tảng thịt thú rừng, xúc xích, và những miếng dồi lợn. Trong xưởng sữa, những bát sữa, những bánh bơ và những miếng pho mát nhiều kem được xếp thẳng hàng. Những xâu hành và những chuỗi đậu được treo trên trần nhà, những quả trứng to tròn xếp đầy những chiếc giỏ.

Tất cả vẻ đẹp dễ và giàu có này kích thích thói tham ăn của Renard. Nhưng thứ mà nó thèm muốn nhất là lũ gia cầm: những con gà trống lực lưỡng, những con gà mái béo tròn và những chú gà con bụ bẫm, rồi những đàn ngỗng và những đàn vịt. Tất cả kêu vang như hội, cục ta cục tác.

Renard tự thấy không thể quay về Maupertuis mà không mang được một con mồi tử tế nào. Đúng lúc đó là cơ hội thuận lợi cho tên trộm. Ông chủ đang đi kiểm tra khu đất, bà chủ đang cầu nguyện ở tu viện, người quản gia đang vào trong thị trấn để bán những con gà trống thiện, những người hầu đang rất bận rộn, tất cả đều ở xa khu nhà. Chỉ còn duy nhất trong nhà một bà lão tóc bạc trắng ngồi kéo sợi. Chỗ này có thể nói là không được bảo vệ.

Nhưng những hàng giậu được làm bằng những chiếc cọc dài, nhọn và chắc chắn, không có hy vọng băng qua được. Hàng rào dày và đầy gai, không có chỗ cho cả một con chuột nhắt. Thực ra, chúng hơi thấp và Renard có thể nhảy qua, nhưng việc nhảy vào đột ngột sẽ làm đàn gà hoảng sợ, gây nguy cơ báo động cho hàng xóm. Renard sẽ bị phát hiện, bị đuổi theo và có thể bị đánh chết.

Thảm hại và rầu rĩ, nó tự hỏi làm sao có thể kiếm chác được từ cuộc phiêu lưu này. Nó đi vòng quanh hàng rào và phát hiện ra một lỗ hổng để thoát nước. Không chậm trễ, nó liền trượt xuống lỗ đó, nhưng không khỏi gây thiệt hại cho bộ lông của nó.

Tuy nhiên, những con gà nhìn thấy nó đã phát báo động. Toàn bộ đám gia cầm hoảng loạn kêu cứu, chạy tứ tung về mọi phía.

Con gà trống to vàng rực tên là Chanteclair đang ngủ trên cành thông giật mình tỉnh giấc. Nó đi tới, cổ chìa ra, đôi cánh hạ thấp, bộ lông dựng ngược lên.

- Chuyện gì vậy? - Nó hỏi với giọng giận dữ. - Tại sao các bạn lại chạy náo loạn lên thế?

- Đó là vì chúng tôi đang sợ! - Con gà Pinte già và khôn ngoan nhất trong đám gia cầm trả lời.

- Sợ gì thế? - Một con thú rừng mà chúng tôi nhìn thấy trong vườn.

- Chị Pinte, chị nói lần thần cái gì thế, dù tôi luôn kính trọng chị. Hàng giậu của chúng ta quá chắc chắn và hàng rào quá dày, không một con thú rừng nào có thể vào được.

- Chúng tôi đã nhìn thấy nó rất rõ mà... và này, tôi vẫn còn nhìn thấy nó... kia kìa... ở dưới đất, rất gần cây bạch chỉ. Lông của nó màu hung đỏ, rất có thể là một con cáo.

Renard nhận thấy mình đã bị phát hiện, liền thay đổi chiến thuật. Nó ra khỏi những tán lá, nơi nó vừa ẩn nấp.

- Chào anh Chanteclair!

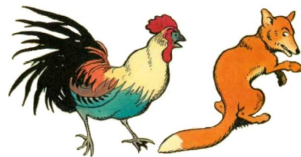
Trông thấy Renard, chú gà trống ngạo nghễ đứng chắc trên những cái cửa của mình, sẵn sàng chiến đấu.

- Tại sao lại tỏ thái độ chiến tranh thế này, anh gà trống? Anh không biết rằng hòa bình đã được ký kết và tuyên bố sao?

- Anh làm tôi cảm thấy thoải mái đấy. - Chanteclair nói nhưng không từ bỏ sự nghi ngờ của nó.

- Từ bây giờ, tất cả các loài vật, từ sư tử đến châu chấu, từ chó sói đến cừu non sẽ chung sống hòa bình. Đây sẽ là thời kỳ hoàng kim. Chính xác là, tôi đến để mang cho anh tin tức từ Noble, vị vua quyền thế của chúng ta, người đã đồng thời giao cho tôi trách nhiệm gửi lời chào đến anh.

- Vậy xin chào Renard, và anh hãy chạy đi nhanh chóng. Ở đây người ta không có nhiều thiện cảm với anh, và nếu như anh bị người ta phát hiện, người ta sẽ làm lông anh đấy.

Tôi đi ngay, Chanteclair. - Renard làm ra vẻ nghe lời. - Nhưng liệu có thể cho phép tôi xin anh một đề nghị?

- Nói đi Renard.

- Tôi muốn được nghe anh hát... dù chỉ là vài ba tiếng ò ó o thôi. Ở trong rừng, chúng tôi chẳng được nghe những bản nhạc hay. Ở đó nhiều quạ hơn gà trống. Còn những loài chim nhỏ như chim chích, chim sâu, chim sơn ca thì tôi chẳng đánh giá cao. Những tiếng chích chích của chúng làm sao sánh được với tiếng kèn tuyệt vời của anh.

- Nếu chỉ có vậy... - Chanteclair nói với sự hạ cố đầy thỏa mãn. Và nó cất tiếng ò ó o o một cách sang sảng nhất.

- Khá tốt, - Renard nói. - Nhưng anh có nhớ ông bố Chanteclin của anh không? Ông ấy thật là giỏi về việc cất giọng. Giọng hát của

ông ấy cao, rõ và hay đến mức ai cũng phải dừng lại để lắng nghe cho rõ hơn.

Bị kích động, chú gà trống hát một nhịp mới, bằng tất cả sự cố gắng và hiểu biết của mình.

- Đã tốt hơn rồi. - Renard nói. - Nhưng Chanteclin, ôi... Chanteclin. À, tôi nhớ rằng ông ấy có một phương pháp đặc biệt mà anh đã không làm theo. Khi ông ấy muốn quyến rũ những người xung quanh thì ông ấy nhắm chặt đôi mắt lại. Tôi đã chứng kiến điều đó hàng trăm lần.

- Làm sao khi không nhìn tí gì thì ông ấy lại hát khỏe và hay hơn?

- Tôi không biết. Ông ấy luôn luôn làm như thế và lúc nào cũng thành công rực rỡ.

Pinte kêu lên một tiếng báo động. Sao lại nhắm mắt trước một kẻ phản trắc!... Chanteclair chẳng nghĩ đến điều này gì cả...

Nhưng Chanteclair đã bị thôi miên bởi danh vọng hão huyền và không còn gì khác tồn tại đối với nó.

Nắm mắt thật chặt, nó bắt đầu cất giọng mà nó nghĩ là hùng tráng.

Nó chẳng kịp hát nhiều. Thấy thời cơ đã đến, Renard nhảy vào quắp cổ gà trống, rồi chui qua cái lỗ thoát nước đã trượt xuống lúc trước ở hàng rào. Nó lôi gà trống vào trong rừng.

Những con gà trống khác cùng đám gà mái, những con ngỗng, những con vịt kêu to thảm thiết đến mức bà lão phải ra cửa xem chuyện gì xảy ra.

Bà lão nhìn thấy Renard, và với giọng run run, bà kêu gọi sự trợ giúp của những người láng giềng. Họ đến và tổ chức cuộc đi săn con vật tham ăn: người mang cái chạc cây, người mang cái liềm,

người mang cái cuốc. Người thợ xay bột thả chú chó đô-gơ Mauvoisin của anh ta ra đuổi theo cáo. Mọi người kêu:

- Haru Haro*! Bắt lấy con cáo đã cướp con gà trống! Bị thôi thúc bởi sự sợ hãi, Renard vượt qua những hàng rào và những cái mương... và đây rồi, nó đã đến bìa rừng. Nó tin là mình đã thoát. Nó vui mừng nghĩ đến bữa ăn ngon lành mà nó sẽ cùng ăn với Ermeline yêu dấu và các con. Trong tình thế hiểm nghèo cái khó ló cái khôn, Chanteclair đã tinh ranh tương kế tựu kế.

** Ở Pháp, người ta kêu “haro” khi phần nộ hay hô hoán.*

- Thưa ngài, - gà trống nói với giọng nghệt lại, - chẳng nhẽ ngài lại chịu để những người nông dân kia chửi rủa ư? Khi bọn họ kêu lên: “Nó cướp con gà của chúng ta”, ngài hãy trả lời họ: “Chính thế, ta đã lấy con gà trống ngay trước mũi các người”. Ngài sẽ thấy bọn họ đành câm miệng.

Tục ngữ có câu: “Không ai nắm tay từ sáng đến tối”. Renard sẽ được tự mình ném trái điều đó. Nó là một kẻ chuyên đi lừa người khác, nhưng ngày hôm đó chính nó lại bị lừa. Khi nghe thấy tiếng của người thợ xay bột, người mà nó đặc biệt ghét vì con chó săn của anh ta, nó trả lời như Chanteclair đã khuyên: “Chính thế, ta đã lấy con gà trống ngay trước mũi các người”. Vừa cảm thấy không còn bị siết chặt nữa, gà trống liền chạy thoát thân, tuy có bị mất vài cái lông nhưng vui mừng vì thoát được khỏi kẻ phàm ăn.

Nó bay cao lên ngọn cây sồi, rồi từ trên đó chế nhạo Renard.

- Ha! Người mang tin tức hòa bình, anh cảm thấy thế nào về cuộc phiêu lưu này?

- Cái mà ta cảm thấy, - Renard bối rối, - đó là người ta đã không sai khi nói rằng: “Giữa cái thìa và cái miệng, nhiều lúc vẫn còn những trở ngại”. Với tâm trạng ảo não và cái bụng trống rỗng, Renard bực mình quay về Maupertois trong khi Chanteclair, đôi

cánh dang rộng, vui vẻ quay lại cái sân được rào của nó.

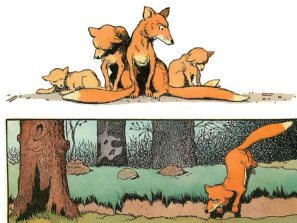
**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
BA**

**Renard
lừa những
người
buôn cá**

Đã từ lâu rồi, bàn ăn ở nhà Renard chẳng mấy khi được bày ra.

Mùa đông lạnh đến mức mọi con mồi đều ẩn mình thật kĩ trong hang, và có tìm thật xa cũng chẳng thấy bóng dáng một sợi lông thú hay lông chim nào.

Việc tìm kiếm thức ăn ở chuồng thỏ hay ở chỗ gia cầm lại không phải là điều nên nghĩ tới. Những người nông dân ở nhà vì không thể ra ngoài trồng trọt sẽ sớm phát hiện ra trộm và hẳn là sẵn lòng truy đuổi chúng như một trò tiêu khiển trong mùa đông buồn tẻ. Ermeline và những đứa con héo hon đi trông thấy, và Renard cảm thấy mệt mỏi đến nỗi nó không còn nghĩ đến việc châm chọc kẻ khác nữa.

Một buổi sáng, nó rời khỏi lâu đài, kiên quyết chỉ trở về nhà với nhiều đồ ăn.

Nó ra khỏi rừng, đi vào trong đầm lau sậy để tìm những con tôm cá nào đấy bị đẩy ra khỏi mặt nước vì sự khắc nghiệt của thời tiết.

Nó tìm... Nó bới... Nó rình. Không có gì cả. Nó kiếm được đường trườn vào cái rãnh: có thể là một con chuột, một con chuột chũi, hay một con chuột chù sẽ xuất hiện đây. Một con bé tẹo cũng được!

Trong lúc đói kém này, không thể khó tính kén chọn. Nhưng than ôi! Cái rãnh này cũng trống trơn như đầm lau sậy. Renard trèo lên trên sườn dốc, và ở đó, ẩn mình dưới hàng rào để tránh gió bắc, nó quan sát bên phải, bên trái... Vẫn không có gì. Tuy nhiên, một lúc sau, nó nghe thấy tiếng bánh xe kéo kẹt của một chiếc xe lớn.

Cái gì thế? Renard biết rất rõ con đường này và những ai thường qua lại.

- Những người bán cá! - Nó tự nói một mình, với một niềm hy vọng được nhanh chóng chuyển thành một quyết định mạnh mẽ.

Sẽ uống công nếu một cơ hội tốt ngay trước mắt lại bị bỏ qua. Nó lên nhanh kế hoạch và thực hiện còn nhanh hơn.

Nó nằm dài ra đường, duỗi chân, những cái răng chìa ra và cái lưỡi thõng xuống.

Những người lái buôn nhìn thấy nó.

- Một con cáo! - Họ kêu lên. - Con cáo thật đẹp với bộ lông tuyệt vời! Rõ là cái lạnh đã làm nó cứng lại. Xuống thôi, miếng mồi này thật là dễ kiếm.

Họ xuống xe tay cầm gậy thận trọng lại gần Renard, tất cả đã sẵn sàng để đánh chết nó.

Mặc dù rất sợ, Renard vẫn không động đậy một chút nào. Những người lái buôn đẩy chân nó, kéo nó lại, lay nó mà nó vẫn không nhúc nhích.

- Việc bắt nó còn dễ hơn chúng ta nghĩ. - Họ nói với nhau.

- Đồ ranh mãnh đã chết.

Họ ném Renard một cách khá tàn nhẫn vào trong xe, rồi trò chuyện thân mật về món hời sẽ thu được từ bộ lông của Renard.

- Nó đáng giá 4 livres* - một người nói.

* *Livre là một đơn vị tiền ngày xưa ở Pháp.*

- Phải 5 livre, - người khác đáp lại. - Nó dày thế cơ mà. Mọi người đang chuộng lông thú. Chúng ta sẽ bán nó một cách dễ dàng.

Nhưng giữa nói và làm là cả một chặng đường dài”. Những người buôn cá sẽ được kiểm chứng điều đó.

Không bị phân tán bởi cuộc trò chuyện của họ, Renard lén trườn lên phía trước tới chỗ những cái thùng, kéo tấm phủ ra và nhìn thấy đầy những con cá trích tươi trong đó.

Bằng vài miếng lớn, nó làm nguôi đi cái đói đang giày vò. Sau đó, nghĩ tới gia đình, nó bắt đầu thực hiện nhiệm vụ thu xếp đồ ăn cho vợ con.

Cái thùng bên cạnh chứa đầy những con cá chình và cá mút đá. Nó chọn những con to đẹp nhất. Bao nhiêu là cá. Nhưng làm sao để mang chúng đi? Renard là một kẻ tinh ranh. Nó nhìn thấy những cái que xiên cá để ở một góc. Nó lấy những đũa gỗ nó cần và xiên vào đầu những con cá chình.

Bây giờ, vấn đề là rời khỏi đây mà không bị trở ngại nào. Chiếc ô tô đi gần khu rừng, con đường hoàn toàn vắng vẻ... Đây là giây phút thuận lợi. Cặp môi giữa hai răng, Renard nhảy xuống nhanh chóng và đến bìa rừng.

Đỡ đói, nó lấy lại thói pha trò và giễu cợt của mình.

- Rất cảm ơn các ngài buôn cá, và chúc chuyến đi tốt đẹp! . Nó hét lên chào những người lái buôn. - Nhờ các ngài, tôi đã có một bữa tối tuyệt vời, và tôi sẽ còn có một bữa ăn đêm ở nhà thịnh soạn hơn. Các ngài sẽ thấy, ít ra, tôi đã chia sẻ đồ ăn với các ngài. Nếu

tôi lấy những con cá to đẹp nhất, thì tôi cũng đã để lại nhiều con nhất.

Những người lái buôn giận dữ hét to vào kẻ ăn cắp xảo trá:

- Cáo! Cáo!

Nhưng không có ai trên đường. Trước khi họ xuống được khỏi xe, Renard đã kịp ẩn náu trong rừng cây to.

Những người đánh cá rầu rĩ nói với nhau:

- Ôi! Nó đã lừa chúng ta! Đã tưởng được 5 livre với bộ lông cáo, nhưng lại bị nó ăn trộm ít nhất 10 đến 12 livre tiền cá.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
TƯ
Renard từ
chối lời
thỉnh cầu
của
Ysengrin**

*K*hông để mất thời gian, Renard về Maupertuis, nơi Ermeline và các con chào đón nó với tất cả sự kính trọng cùng và niềm vui mà chiến lợi phẩm của nó mang lại.

Nhà cáo bỏ da những con cá chình, cắt chúng ra thành từng khúc, nêm mắm muối rồi nấu, và đóng kín cửa để tránh cái lạnh và cũng là tránh những sự tò mò. Cả nhà ngồi quây quần bên bàn.

Nhưng mùa này khó khăn cho những con sói còn hơn cả những con cáo, và Ysengrin cũng vậy, cũng phải nhịn ăn. Khi nó lang vãng quanh khu Maupertuis để tìm kiếm một con mồi mà nó cũng chẳng hy vọng sẽ kiếm được, nó đánh hơi thấy mùi thức ăn thơm lừng từ nhà Renard.

- "Cốc!... Cốc!..." Không ai trả lời.

- "Cốc!... Cốc!... Cốc!..."

Vẫn im lặng.

- "Ping! Pìng! Pìng!..."

Những cái đấm lần này mạnh hơn và mau hơn làm cho Renard phải xuất hiện.

Qua một ô cửa sổ rất nhỏ, nó chìa cái chóp mũi của mình ra.

- Ai thế?

- Tôi.

- Tôi là ai? Có rất nhiều tôi ở trên thế giới này. Chính xác là có từng nào nhân vật thì cũng có từng đấy tôi.

- À! Xin lỗi chú của cháu, cháu đã tưởng có một tên trộm.

- Một sự nhầm lẫn đáng tiếc! Vậy hãy mở cửa cho ta, cháu họ. Ta mang đến những tin thú vị mà ta sẽ kể hết cho cháu trong lúc cùng thưởng thức đồ ăn của cháu.

- À! Chú đến để xin xỏ à?

- Tất nhiên là không! Nhưng ta mang đến những tin tức.

- Cháu đang có những vị khách quan trọng và cháu không thể làm phiền họ.

- Họ là ai vậy, Renard?

- Chú đi luôn đi! Đó là những người mà ta không thể làm phiền, cháu nói rồi đấy. Vậy nên tạm biệt chú!

- Nghe đã cháu, - Ysengrin năn nỉ với giọng thỉnh cầu, - ta thừa nhận tất cả với cháu. Ta đến đây để tìm cái gì ăn, bắt kể cái gì, và cũng để xin cháu cho ta ở nhờ đêm nay... Cuộc đi săn - một cuộc đi săn vô ích đã kéo ta ra xa nhà, và như cháu thấy đấy, giờ ta không có nhà và cũng không có gì ăn.

- Sao chú không nói cho cháu sớm hơn, cháu sẽ giúp chú mà không cần nói nhiều. Chú nghĩ rằng cháu đã quên con chuột nhỏ mà chú đã cho cháu với lòng tốt như thế nào vào cái ngày mà cháu cũng bị đói chẳng?

Renard biến mất trong giây lát, rồi quay trở lại cửa sổ với một khúc cá chình.

- Đây là đồ mà những vị khách của cháu gửi cho chú. Ô, chú đừng ngại, đó chỉ là một miếng rất nhỏ thôi mà.

Quả thực, nó nhỏ đến mức Ysengrin chỉ ngoạm một miếng là hết.

- Đồ ăn ngon chứ? - Ngon nhất trên thế gian này. Nhưng khúc đó hơi ngắn quá.

Liệu chú có thể có thêm một chút nữa không?

- Chú nghĩ thế à, chú của cháu? Cháu chỉ có vừa đủ thôi, và những vị khách của cháu không phải những người mà chúng ta có thể xúc phạm. Cháu tin là chú sẽ không giận cháu. Của ít lòng nhiều. Con chuột mà thím Giremonde đã nấu cho cháu hôm trước cũng rất nhỏ, nhưng cháu vẫn rất biết ơn. .

Ysengrin nghi là Renard đang châm chọc mình, nhưng nó không muốn tỏ thái độ gì. Mùa đông chưa kết thúc, nạn đói cũng vậy.

Renard đã có nhiều sáng kiến hay mà nó có thể học theo. Bởi vậy nên thận trọng không làm mất lòng hân.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
NĂM**

**Cuộc câu
cá kỳ diệu
của
Ysengrin**

Đó là vào dịp trước Noel. Ở khắp nơi người ta bận rộn mổ thịt, pha chặt, ướp muối những con lợn của mình. Những xúc xích, dồi lợn được chất đống trong nhà kho. Ysengrin cũng muốn tham gia vào lễ hội tiệc tùng ở khắp nơi này, và nó cũng muốn làm một bữa thịnh soạn. Nó tới tìm Renard.

- Cháu họ của ta, cháu đã tìm thấy những con cá chình ngon tuyệt mà cháu cho chú nếm hôm nọ đâu thế? Hương vị của nó vẫn còn ám ảnh chú đến tận bây giờ.

- Cháu đã tự câu chúng ở cái ao ngay gần đây.

- Thế à! Liệu có tò mò không nếu hỏi cháu đường đến đó ?

- Không có gì. Trái lại, đó là niềm vui với cháu khi được giúp chú.

- Renard, cháu thật tốt.

Con quạ Tiercelin bay ngang qua, không tin vào cuộc nói chuyện xã giao đó, và tự hỏi ai đang lừa ai.

- Vậy chúng ta đi thôi, chú thân mến, và nếu chú theo đúng những chỉ dẫn của cháu, cháu có thể đảm bảo với chú một nơi câu cá tuyệt vời. Đêm sáng và lạnh buốt, cái ao tìm thấy đã đóng băng. Chỉ có duy nhất một cái hố mà những người nông dân giữ cẩn thận, và ngay gần đó họ để cái xô gỗ để mức nước.

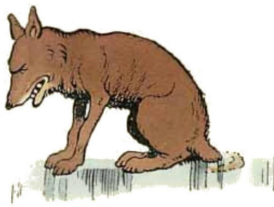
- Đến nơi rồi, và đây là những dụng cụ. - Renard nói. - Khi cháu muốn ăn cá thì đây là nơi cháu đến. Cháu buộc chiếc xô này vào

đuôi và kiên nhẫn chờ đợi. Ngay khi cảm thấy cái xô đã đầy, cháu kéo nó ra khỏi nước và mang về cho Ermeline, cô ấy sẽ làm những thứ mà chú biết rồi đấy.

- Ermeline là đầu bếp giỏi nhất! - Ysengrin nhận xét lịch sự.

- Thím Giremonde cũng không kém. - Renard đáp lại lễ phép. - Cháu không quên con chuột nhỏ mà thím ấy đã nấu cho cháu hôm trước. Đây chú, công việc chuẩn bị xong rồi... Chiếc xô đã được buộc chắc chắn vào đuôi và nhúng chìm trong hồ. Chú chỉ cần kiên nhẫn đợi một chút rồi kéo nó lên. Còn cháu, cháu ở gần đây để rình những con thỏ trong bãi thỏ hoang. Đôi khi có những con sẽ chạy ra ngoài ánh trăng sáng để sưởi ấm chân... Và tất nhiên, cháu luôn sẵn sàng tới giúp chú nếu có lúc nào chú cần đến.

- Chúc chuyến đi săn thành công, Renard!

- Chúc chú câu được nhiều cá, chú Ysengrin!

Nấp trong bụi cây gần đó, đầu chui vào giữa hai chân, Renard không rời mắt khỏi ông chú họ ngồi trên bờ hồ, chiếc đuôi bị nhúng chìm một phần dưới nước để chờ cá. Vì trời lạnh như cắt, chẳng mấy chốc nước đã đông lại, rồi đóng thành băng, siết chặt đuôi của Ysengrin. Cảm thấy bị kéo mạnh, Ysengrin tưởng rằng cái xô bị nặng thêm vì có nhiều cá đến, và nó vui mừng.

“Bao nhiêu cá chỉ trong một ít thời gian!”. Nó nghĩ. “Renard có lý khi nói với mình rằng đây là một nơi câu cá tuyệt vời”.

Sau một hồi cảm thấy khó chịu bởi cái mà nó nghĩ là sức nặng của xô, nó quyết định kéo đuôi lên khỏi miệng hồ. Nhưng tảng băng đã đóng thành một khối vững chắc, lấp hết miệng hồ và siết chặt

đuôi của Ysengrin. Nó không thể nhúc nhích được đuôi nữa. Nó giãy giụa, kéo lên người phía trước, rồi sang trái, rồi sang phải. Những nỗ lực uổng công, tảng băng không vỡ chút nào.

Cuối cùng, nó quyết định gọi Renard.

- Chú mệt và lạnh cóng, - nó nói, - chú muốn ra khỏi đây, nhưng có quá nhiều cá ở trong xô và chú không thể kéo nó lên. Hãy đến giúp chú!

Renard giả vờ vừa ngủ dậy, ngẩng đầu lên và làm ra vẻ hoảng hốt:

- Cái gì! Chú, chú vẫn còn ở đây à! Trời sắp sáng rồi, chú phải đi trốn nhanh lên.

- Như chú nói với cháu đấy, cái xô này quá nặng và chú không thể động dậy.

- À! - Renard nói với giọng quở trách. - Tại chú muốn lấy nhiều quá. Các nhà hiền triết quả là có lý khi nói rằng “tham thì thâm!”.

Trời đã hết tối, ánh rạng đông xuất hiện, mặt trời tỉnh giấc. Mặt đất toàn là màu trắng của tuyết và cái lạnh thì tăng lên gấp đôi.

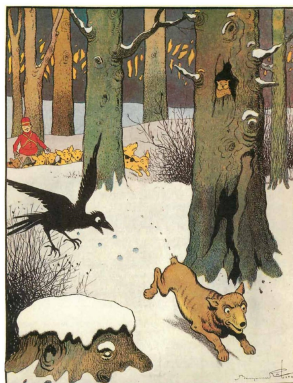

Ngài Constant des Granges, một tiểu quý tộc đức hạnh sống gần đấy, thức dậy và ra nhìn chân trời để biết thời tiết sẽ ra sao.

Đột nhiên, ông ấy nhìn thấy con sói.

Ông ấy thối tù và gọi những người thợ săn và những con chó, lấy vũ khí và thắng con chiến mã.

Renard không đợi đến đoạn kết của cuộc phiêu lưu, chuồn nhanh vào rừng, để Ysengrin đáng thương ở lại một mình chống chọi.

Mặc cho những nỗ lực tuyệt vọng, Ysengrin không thoát ra được. Một người thợ săn và bầy chó săn của anh ta tấn công dữ dội con sói. Sói ta chống cự quyết liệt, cắn con này, xâu xé con khác bằng những cái móng vuốt sắc nhọn của nó và giữ khoảng cách bởi những tiếng rú đáng sợ.

Ngài Granges đến cứu viện và dùng thanh gươm cũ của mình bổ xuống tên tù nhân. Nhưng nhát gươm bị chệch và chỉ chém đứt đuôi con sói. Vậy là Ysengrin được giải thoát. Không mất thời giờ kêu khóc cho phần đuôi bị mất, nó nhao lên. Những con chó né ra tránh đường, rồi lại chạy đuổi theo nó. Tất nhiên, con sói không đợi chúng, và nó biến mất trước sự ngạc nhiên của người và chó.

Sau khi đã thoát chết, Ysengrin đáng thương rên lên vì sự bất hạnh của nó và nguyên rủa Renard.

- Than ôi! Giremonde, người vợ đức hạnh sẽ nghĩ gì về ta? Và từ bây giờ, ta còn mặt mũi nào ở cung vua? A! Renard, bao giờ có cơ hội ta sẽ bắt người phải đền tội vì hành động xấu xa của ngươi!...

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
SÁU
Qua
Tiercelin
ăn trộm
phó mát**

Trong một cánh đồng hoa bao quanh một con suối trong vắt có ngôi nhà của một người làm phó mát. Ngay gần đây có một khúc gỗ sồi nhỏ là tổ của rất nhiều con quạ.

Một ngày mùa hè, hàng ngàn miếng phó mát được rải trên các phân mắt cáo để phơi nắng trước khi người ta mang ra chợ. Một người phụ nữ lật đi lật lại chúng không ngừng để cho chúng được phơi đều.

Nhưng những người hàng xóm trở về từ thị trấn đến ghé thăm và cuộc trò chuyện bắt đầu ngay lập tức: về giá cả của bơ và của gà trống thiện, về cô con gái của nhân viên thu thuế cầu đường vừa mới kết hôn với anh chàng thợ dệt len trẻ... Chồng của một bà bị bệnh khó tiêu. Người yêu của một cô bị sốt rét.

Một bà vừa mua một chiếc áo mặc bên trong. Một bà khác thì bị thợ giặt làm mất chiếc khăn trải bàn. Và chuyện này, chuyện nọ..., hàng nghìn câu chuyện lấp đầy cuộc sống của những bà nội trợ. Các bà dường như bận rộn với những câu chuyện của họ đến nỗi họ không để ý đến những gì đang diễn ra xung quanh.

Quạ Tiercelin đã rình rập những miếng phó mát được một lúc. Nhận thấy thời cơ thuận lợi, nó liền sà xuống và quắp miếng phó

mát ngon nhất mang về chỗ cây sồi.

Bà lão nhìn thấy nó và tức giận:

- Này! Gã tốt mã kia, thế hóa ra ta phời pho mát là để cho người à. Và ông chủ sẽ đổ lỗi này cho ta!...

Vừa nói, bà lão vừa ném thẳng mấy hòn đá vào con quạ nhưng không trúng.

- Im đi bà lão! - Tiercelin đáp trả. - Ông chủ đổ lỗi cho bà là phải. Người ta quả là có lý khi nói: “Kẻ canh giữ tôi là kẻ nuôi chó sói”.

Và với tất cả niềm kiêu hãnh về miếng pho mát vừa ăn trộm được, Tiercelin bắt đầu chén nó bằng những cú mổ mạnh.

Cáo Renard đang nghỉ ngơi ở cạnh đó đã nhìn thấy hết mọi chuyện.

“Một phi vụ tốt đây”, cáo nghĩ. “Nếu mà thành công thì chuyện này ta sẽ có được cả thịt quay lẫn món tráng miệng”.

Bằng một giọng ngọt ngào nhất có thể, nó chào Tiercelin:

- Cầu trời cho anh bạn luôn được vui như vậy! Bạn vừa làm tôi cười nghiêng ngả. À! Bằng giọng châm biếm, bạn đã làm tắc họng bà lão lắm chuyện. Nhưng bạn có biết cái gì quyến rũ tôi nhất trong lời diễn thuyết của bạn không? Đó chính là giọng nói. Một giọng nói đẹp và mạnh mẽ đến mức không thể tìm được giọng nào hay hơn vậy.

- Thật à! - Tiercelin sững phồng mũi, vì nó có tham vọng làm một ca sĩ đáng chú ý.

- Đó là điều tôi nói với bạn. Ngoài ra, bạn còn luôn là một nhạc sĩ tài năng. Liệu tôi có mơ không, rằng bạn chơi kèn túi?

- Bạn tử tế với tôi quá, Renard! Đúng là người ta muốn tạo chút điều kiện cho tôi.

- Chút điều kiện cho bạn! Bạn khiêm tốn quá. Vậy thì bạn hãy hát cho chúng tôi một đoạn đi.

- Sẵn lòng thôi, Renard.

Và Tiercelin kêu lên vài tiếng crah! mà nó tưởng là rất hay.

- Quả như vậy, thật là tuyệt. Nhưng bạn có muốn một lời khuyên không? Hãy ăn ít hạt thôi. Không có gì làm hỏng họng như các loại hạt, quả phỉ rừng, quả hạnh nhân và các quả khác cùng loại. Tôi tin chắc rằng nếu bạn kiêng các thứ đó, tài năng của bạn sẽ vượt qua tài năng của Chanteclair. Chính bạn cũng biết danh tiếng của Chanteclair rồi đấy.

Tiercelin, muốn bằng mọi giá chiếm được thứ hạng đầu tiên của những nhạc sĩ rừng, bắt đầu kéo một tiếng cao nhất và dài nhất có thể, đến mức mà, trong lúc thực hiện, nó thả ra miếng pho mát đang giữ ở chân. Miếng pho-mát rơi trúng lưng Renard.

- "Xong, - Renard tự nhủ, - vậy là đã có món tráng miệng, còn món thịt quay sẽ đến ngay sau đây".

Nó bắt đầu thốt ra những tiếng kêu thảm thương.

- Ái! Tiercelin, bạn làm cái gì thế? Bạn có thể làm tôi bị chết đấy.

- Sao lại thế! - Quạ kêu lên. - Làm sao một miếng pho mát mềm có thể làm hại được ai?

- Nó không phải là cái làm tôi chết, mà nó làm cho tôi bị nhiễm khuẩn. Tôi đã phải nằm trong bóng râm vì vết thương ở chân ba ngày trước, và bây giờ tôi phải nhận miếng pho mát nguyên rửa, sạch mùi này. Không có gì tồi tệ hơn cho cái chân đau là sự nhiễm khuẩn của miếng pho mát. Hãy đến nhanh mang nó đi cho tôi. Còn tôi sẽ chẳng dám nhúc nhích để tránh khỏi bị ngắt..

Con quạ là loài đa nghi. Nhưng làm sao có thể không tin vào vẻ nhăn nhó đau đớn và khó chịu của Renard? Và rồi, Tiercelin cảm thấy có thiện ý với Renard từ khi nó tuyên bố Tiercelin là một ca sĩ tuyệt vời. Vì thế nó bay từ cây sồi xuống.

Tuy nhiên, khi nó đối mặt với Renard, sự ngờ vực của nó lại xuất hiện trở lại và nó chỉ tiến lên từ từ, mắt nhìn chăm chú vào kẻ tự nhận là bị ốm.

- Ồi! - Renard tỏ vẻ ảo não, bạn không thương xót nỗi đau của tôi à? Bạn nghi ngại tình trạng của tôi sao?

Tiercelin tiến lại gần Renard với sự tự tin và dứt khoát hơn. Nhưng... Bốp! Renard nhảy lên nó. May cho quạ, Renard đã quá vội vàng, nên chỉ tóm được vài cái lông đuôi.

- Á! Đồ tráo trở! - Tiercelin kêu lên và bay đi. Renard xin lỗi rồi rít. Nó kêu rằng một cơn đau bất chợt khiến nó phải nhảy lên phía trước. Nó cầu xin anh bạn của nó tha lỗi.

Nhưng anh bạn không để ý điều đó.

- Kẻ tráo trở! Đồ lừa dối! Đồ kẻ cướp! Hãy giữ lấy miếng pho mát đó, nhưng đó là tất cả những gì ngươi có, đừng có hy vọng bắt được ta.

- Được thôi! Được thôi! - Renard trở lại bản tính thật của nó. - Ta hài lòng vì hôm nay đã có miếng pho mát. Hơn nữa nó lại rất ngon. Ta sẽ sớm tìm được món thịt nướng một ngày gần đây.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
BẦY
Nụ hôn
của chim
sẻ**

Một con chim sẻ đến làm tổ rồi sinh con trên chạc ba của cây sồi. Bốn chú chim non đã bắt đầu hót ríu rít. Còn một vài ngày nữa chúng sẽ biết bay.

Mẹ chúng đang chạy ngược chạy xuôi để tìm thức ăn thì bắt gặp Renard.

Không chân chừ, nó bay vội lên.

- Này!... Này!... Bà chị họ của tôi, điều gì khiến chị như vậy? Sao phải bay nhanh thế?

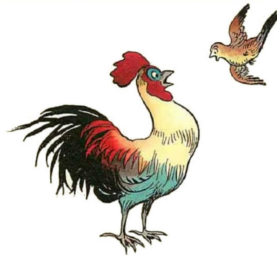

- Renard, tôi không phải là chị của cậu.
- Chị thấy bị xúc phạm khi tôi gọi như vậy à?

- Trước hết là cậu nói dối... ắt hẳn là để khỏi bị mất đi cái thói quen đó. Và tôi sẽ rất buồn nếu là chị họ của một gã tồi như cậu.

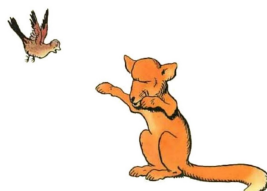
- Được thôi! Chim sẻ đáng yêu. Chị có vẻ không được nhã nhặn lắm, tôi đành chấp nhận thôi.
- Trước tiên, cậu làm gì ở xa vùng đất của cậu thế?
- Tôi đến thăm chị và mang đến cho chị một tin tốt lành.
- Tin gì thế, Renard?
- Hòa bình cho muôn loài đã được ký kết.
- Tôi biết điều đó. Chanteclair, người mà cậu thông báo tin đó hôm trước, đã nhanh chóng cho tôi biết.

Nghe tên Chanteclair, kẻ đã đánh lừa mình, Renard nhăn mặt. Nhưng nó không để chim sẻ nhìn thấy vẻ thất vọng của mình và nó nói thêm:

- Cầu trời cho hòa bình được dài lâu.
- Điều đó thật đáng ao ước. Đi đi, Renard, hãy để cho tôi khoảng đất tự do, để tôi có thể tìm thấy thức ăn cho các con của tôi.
- Hóa ra tôi cản trở chị à?
- Cậu cản trở tôi xuống đất để tìm sâu và côn trùng, những thứ mà các con tôi cần.
- Tôi làm chị sợ à?
- Tất nhiên.
- Nhưng hòa bình đã được tuyên bố.
- Tôi không tin điều đó. Renard, cậu nên ngoan ngoãn trở về Maupertuis, ở đó Ermeline yêu quý đang buồn rầu vì sự vắng mặt của cậu.
- Tôi sẽ không đi khi chưa trao cho chị nụ hôn của hòa bình.
- Không.
- Vậy vì sao?
- Có những tin đồn không hay về cậu. Nhìn này, chỉ riêng đôi mắt của cậu cũng đã đủ làm tôi sợ.

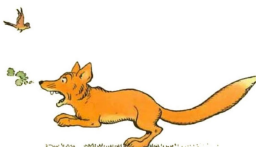
- Chỉ là điều đó thôi à?... Tôi sẽ nhắm mắt lại.
- Chắc chắn chứ?...

- Hãy nhìn này.
- Được rồi, tôi bay xuống. Nhưng chú ý không được mở mắt.
- Tôi sẽ giữ mắt nhắm tịt.

Chim sẻ khôn ngoan lấy một cọng râu trong mồm của nó và nhẹ nhàng đến vuốt ve ria mép của Renard. Ngay lập tức, Cáo há miệng ra và nhảy về phía trước. Nhưng prrrt!... Chim sẻ đã bay đi.

- Này! Các bạn có thấy chàng sứ giả của hòa bình đẹp đẽ này chứ. Nếu mà cậu ấy chỉ quan tâm đến các bạn thôi, thì hiệp ước hòa bình đã bị phá bỏ rồi.

- Ê! - Renard nói.
- Đó chỉ là để cho vui. Tôi muốn biết liệu chị có sợ không.
- Úi dà.
- Nào! Chúng ta bắt đầu lại. Đây này, tôi nhắm mắt rồi.
- Diễn trò này cho người khác thôi!
- Vậy chị cho rằng có cái bẫy nào ở đây à? Trước khi hòa bình được tuyên bố thì như vậy là tốt.

Cáo cứ tiếp tục dụ dỗ mãi, nhưng chim sẻ nhất quyết không rời khỏi cây sồi nữa, và nó chế giễu kẻ lừa đảo.

Đột nhiên, có tiếng cửa lớn.

- Đó là những tay thợ săn. - Chim sẻ nói. - Hãy đợi họ, cậu có thể trao nụ hôn hòa bình cho các con chó săn của họ. Chúng sẽ rất hài lòng vì cậu.

Renard không trả lời. Đuôi cụp vào giữa chân, tại dụng đứng, nó nghe ngóng xung quanh để xác định hướng chạy trốn.

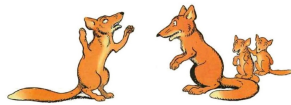
- Có gì mà cậu phải sợ? - Chim sẻ nói một cách quả quyết. - Hòa bình đã được tuyên bố rồi cơ mà.

- Đúng thế, nhưng tôi sợ họ chưa được thông báo.

Có thể nghe thấy những tiếng hô rất gần của toán thợ săn:

- Cáo!... Cáo!... Bắt lấy con cáo!...

Renard lao đi như một mũi tên. Nhưng một bầy chó săn cố sức đuổi theo. Nó chạy, nhảy, bò xuyên qua bụi gai, bộ lông của nó rách tả tơi. Nó băng qua những cái hào đầy bùn làm cho nó suýt chết đuối. Một mệt mỏi, đói và buồn rầu, nó trở về Maupertuis vào buổi tối. Ermeline chung thủy chào đón nó với lòng cảm thông sâu sắc.

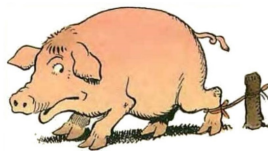

- Chuyện gì đã xảy ra mà anh bị như thế này, phu quân của em?

- Đó là lỗi của con chim sẻ xấu xa, kẻ mà anh đã mang đến tiếng nói hòa bình. Hãy nhìn những gì mà anh đã phải trả giá vì muốn làm điều tốt. Ôi, vợ thân yêu của anh, lòng tốt lại được đền đáp tồi tệ thế này sao!

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
TÁM
Ysengrin
và Renard
trong kho
bếp của
nông dân**

Một buổi tối, Renard đang ngủ say ở Maupertuis cùng Ermeline và những đứa con thì bị đánh thức bởi những tiếng gõ cửa rờn rạc.

- Renard!... Renard!... - Một giọng nói dè dặt. - Mở cửa cho ta, ta xin cháu đấy.

Renard nhanh chóng thức giấc. Không lâu sau, nó dậy và nói qua khe cửa:

- Có phải là chú họ của cháu đấy không?
- Phải, cháu họ của ta, ta chính là Ysengrin đây. - Con gió nào đã mang chú đến đây vào giờ này vậy?
- Một cơn gió xấu, Renard à, cơn gió của nạn đói. Cháu có thể cho ta biết nơi mà ta có thể tìm thấy đồ ăn quanh đây không?
- Chắc chắn rồi chú. Cháu biết ở rất gần đây, một người nông dân đã làm thịt con lợn của anh ta hôm qua. Cái kho bếp có cửa mở ra sân sau. Không có lối nào vào dễ hơn lối đó. Chú có muốn thử

đến đó không?

- Ta muốn đến đó, Renard!... Ta đang rất nóng lòng.

- Vậy lên đường thôi! Chúng ta sẽ có nhiều thời gian để đánh chén trước khi trời sáng.

Trên đường đi, hai chú cháu sóng đôi chạy nhanh và trò chuyện thân mật: Ysengrin thấy vui vẻ vì bữa tiệc mà Renard nói đến, còn Renard hài lòng vì một trò tinh quái mới nó chuẩn bị cho Ysengrin.

Chúng đến nhà của người nông dân. Trời tối đen, không trăng và sao. Cần phải có con mắt tinh anh của những con thú săn mới nhìn thấy mọi thứ.

Đương nhiên, tất cả các cửa đã đóng. Nhưng Renard biết đường luồn lách. Nó dẫn ông chú họ đến một cái lỗ trong hàng rào và chui qua trước.

Nhanh nhẹn và mềm dẻo, Renard chui thẳng vào bên trong. Với Ysengrin thì cần nhiều cố gắng hơn. Tuy nhiên, vì phải chịu đói - dù nó chẳng muốn vậy nên gần đây sói đã gầy đi đáng kể, và sau một hồi nó cũng chui lọt qua lỗ hổng.

Hai chú cháu tìm được một đồng thịt phía trước mặt mà chỉ nhìn thôi đã thấy sượng. Ysengrin ăn liên hồi phần thủ, xương sống, đùi và chân lợn. Nó lật tất cả các miếng thịt lên và ăn ngấu nghiến, chẳng cần biết phần nào là ngon nhất. Nó hoàn toàn quên Renard, kẻ đã mang lại cho nó nguồn thực phẩm bất ngờ này. May sao, Renard đã hành động trước. Nó đã đến đây từ lúc hoàng hôn và lấy đi một phần đáng kể các thứ trong kho.

Renard không có vẻ quá bức mình với cách cư xử xấu của ông chú họ. Thậm chí người ta có thể ngờ rằng tính tham ăn của ông chú lại trợ giúp cho những kế hoạch tồi của nó.

- Ăn đi, ăn đi chú, - nó nhắc đi nhắc lại, - hãy ăn cho no nê. Chú sẽ không có dịp tốt nào như thế này để được thết đãi mà không gặp rủi ro nào.

Khi Ysengrin ăn được một lúc lâu thì Renard cảnh báo nó phải nhanh lên một chút.

- Trời sắp sáng và chúng ta có thể bị bắt.

- Cháu có lý. Nhưng với một cái kho nhiều và ngon như thế này, thật khó để kìm hãm.

Một tia sáng trắng phía chân trời mang đến tín hiệu đã đến lúc phải dừng. Ysengrin ăn no đến mức di chuyển cũng khó khăn. Bước thấp bước cao, nó đi về phía hàng giậu.

Đến chỗ cái lỗ, những khó khăn lớn nảy sinh. Cái đầu thì qua tốt... hai vai cũng qua được... nhưng cái bụng thực sự to lên đến nỗi nó tạo thành một trở ngại không thể vượt qua.

- Chuyện gì vậy chú? - Renard giả vờ ân cần. - Cái gì làm chú dừng lại thế?

- Ôi, đó là cái bụng của ta.

- Đấy!... Chú đã ăn quá nhiều. Kẻ khôn ngoan luôn biết cách hạn chế ham muốn của mình. Cháu đã có cơ hội để nhắc lại điều này với chú một lần nữa.

- Cháu họ, cháu sẽ thuyết giảng sau nhé. Hãy giúp ta thoát ra trước đã.

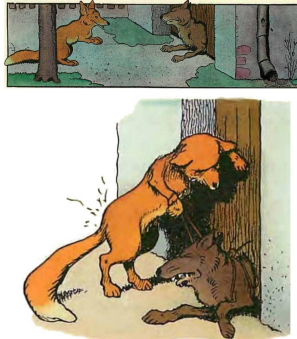
- Cháu sẽ không bỏ mặc chú trong hoàn cảnh khó khăn này, trừ khi là cháu không thể làm khác được.

Renard nắm lấy đôi tai của Ysengrin và kéo chúng giống như người ta kéo da con thỏ khi muốn lột da nó.

- Này!... Này!... - Nạn nhân rên rỉ. - Cháu xé nát đôi tai của ta mất thôi, mà người ta vẫn chưa tiến lên được chút nào.

Renard thả tai ra và nắm chặt đầu của Ysengrin, lắc nó từ phải qua trái rồi từ trái qua phải, cho đến khi con sói đáng thương nghệt thở.

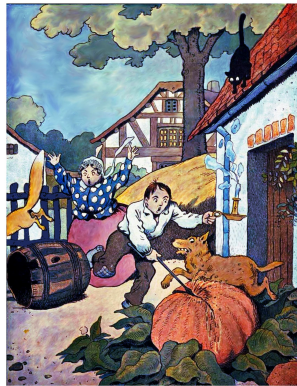
- Đủ rồi! Đủ rồi! - Con sói ghen ngào kêu lên. - Cháu làm ta đau như phải chết một nghìn lần. Ta muốn ở lại đây hơn và chuẩn bị đổi phỏ.

- Đợi đã chú, - Renard nói, hãy kiên nhẫn, cháu vừa có một ý tưởng.

Nó đi thẳng đến nơi xếp củi và quay lại với cái lạt liểu dùng để bó củi. Nó buộc cái lạt này vào vai của Ysengrin, rồi tì người vào hàng giậu, nó làm những nỗ lực tuyệt vọng để kéo ông chú, nhưng không ăn thua gì cả.

Nhưng, sự đau đớn lần này khiến sói phải hét lên, đánh thức người nông dân. Anh ta vội tỉnh dậy và đi đến đó, một tay cầm nển, một tay cầm que xiên thịt nướng đã nhặt được khi đi qua nhà bếp.

Anh ta vụt thật mạnh vào con sói. Nhưng sói đã kịp thời tuột khỏi hàng rào, nhảy ào sang phía bên cạnh, và thế là cú đánh rơi chệch vào quả bí ngô chín. Cây nển bị tắt và người nông dân không còn

nhìn thấy Ysengrin, anh ta đập loạn tứ tung. Nhưng Ysengrin lại nhìn thấy rất rõ anh ta, cắn vào chỗ nhiều thịt nhất của anh.

- Chó sói! Chó sói! Cứu tôi với hàng xóm ơi! - Người đàn ông kêu lên trong lúc Ysengrin chưa chịu nhả anh ta ra.

Người vợ thức dậy và chạy ra chỗ chồng mình. Nhưng vì sợ hãi và không dám chiến đấu với con thú hung dữ này, nên cô ấy mở cửa khu vườn để gọi những người hàng xóm.

Ysengrin không đợi những người đó đến. Đột nhiên lấy lại sự nhanh nhẹn thường lệ, nó chạy qua cái cửa mở, băng qua những cánh đồng cỏ để ẩn náu trong khu rừng sâu.

- Sợ nhiều hơn là đau. - Sói nói với Renard khi chúng gặp nhau.

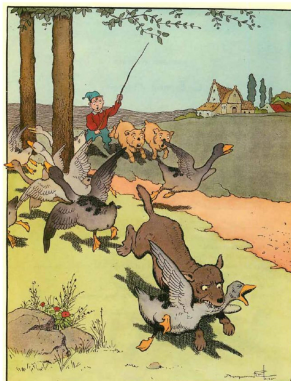
- Ôi, chú thân yêu của cháu! Cháu rất lấy làm tiếc về cuộc phiêu lưu này.

Và đúng là Renard lấy làm tiếc thật, không phải về cuộc phiêu lưu, mà là về cách Ysengrin đã tẩu thoát. Nó đã tưởng thoát được khỏi kẻ thù không đội trời chung, nhưng nó lại thấy sói mạnh hơn bao giờ hết.

Rồi nó tự nhủ: “Phải làm lại vụ này. Lần sau ta sẽ may hơn”.

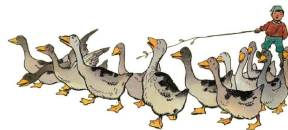

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
CHÍN
Lời thề
của
Ysengrin**

Một hôm Xsengrin đang đi dạo trong rừng thì Renard đến bắt chuyện.

- Chào chú.
- Chào cháu.
- Tình hình chú thế nào rồi?
- Giờ cũng không tệ. Những người nông dân đang bận rộn thu hoạch nên không nghĩ đến việc để mắt đến chúng ta nữa. Thực sự không có điều gì để phàn nàn.
- Còn cháu thì đang định đề xuất với chú một cuộc đi săn!
- Cứ đề xuất đi. - Ysengrin tỏ vẻ dửng dưng. - Rồi chúng ta sẽ xem xem có bố công không.
- Cách đây không xa, ở một nơi hẻo lánh tách rời khỏi làng và những khu dân cư, có một đàn ngỗng rất đông chỉ do một chú bé mục đồng trông giữ... Chú có thích đi thám thính phía đó không?

- Sẵn lòng, Renard. Một con ngỗng, hay thậm chí nhiều con ngỗng, kể cả lúc không đói cũng có thể ăn được. Nhưng hãy nói cho ta biết, chú bé mục đồng đó không có những con chó cùng canh giữ đàn ngỗng chứ?
- Vậy thì chúng ta lên đường thôi.

- Xin lỗi vì cháu không đi cùng chú. Bây giờ cháu đang rất khó chịu vì vết thương cũ cứ tra tấn cháu mỗi khi thời tiết thay đổi.

Ysengrin đang trong trạng thái vui vẻ.

- Vậy cháu hãy nghỉ ngơi đi. - Nó nói. - Ta sẽ đi săn một mình, và chúng ta sẽ cùng nhau ăn những con mồi mà nhất định ta sẽ không quên mang về cho cháu.

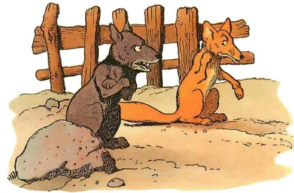
Theo chỉ dẫn của Renard, chó sói tìm thấy một đàn ngỗng đang mổ những ngọn cỏ ngắn trên một đồng cỏ vừa bị xén. Nó chọn một con ngỗng đẹp màu tro trông có vẻ ngon nhất trên đời. Sói vồ lấy con ngỗng đó và mang nó đi. Chú bé mục đồng được báo động bởi tiếng kêu của những con ngỗng khác, liền quay lại và nhìn thấy chó sói. Chú bé liền thả hai con chó săn canh giữ đàn gia cầm ra để đuổi theo nó. Ysengrin bỏ lại con ngỗng và chạy thoát thân, không tránh khỏi bị mấy vết cắn đau điếng.

Lần này, tỉnh ngộ ra, nó quay lại chỗ Renard.

- Á! Tên gian ác! Đồ phản nghịch! Đồ lừa đảo! Đã từ rất lâu rồi người chơi xỏ ta. Hôm nay ta đã nhận ra điều đó. Người xếp đặt cho ta câu cá ở ao bị đóng băng là để cho ta bị những tay thợ săn giết chết. Người bảo ta đến nhà kho là để ta bị người nông dân đập chết. Và hôm nay người xui ta đi săn những con ngỗng là để ta bị những con chó săn cắn xé... Đã đến lúc người phải trả giá cho tất cả những điều này.

Vừa nói những lời đó, Ysengrin vừa ghim móng vuốt đáng sợ của mình vào cổ họng của Renard.

- Ngài sói, - kẻ thua cuộc rên rỉ, - ngài to còn tôi nhỏ... ngài mạnh còn tôi yếu... Ngài bắt ngờ tấn công tôi ở nơi xa trong khi tôi không thể trông chờ sự giúp đỡ của bất kì ai. Đó đâu phải là hào hiệp. Ít nhất hãy cho tôi biện minh.

- Không, không, đồ lừa đảo. Sẽ không có sự thương hại hay khoan hồng nào dành cho ngươi.

Ysengrin tóm lấy gáy kẻ có tội, ra sức lắc nó, quật ngã nó, đập nó, cắn nó. Renard bị hành hạ còn hơn cả những tù nhân trên đất Sarrasin. Cáo sợ gần chết, và trong cơn hoảng sợ, nó kêu lên:

- Ngài sói, ngài quên rằng tôi có những đứa con trai. Chúng sẽ trả thù cho tôi. Ngài cũng quên rằng Ermeline, người vợ góa đau buồn của tôi, sẽ đứng lên vạch tội ngài ở cung vua, và cô ấy sẽ được vua và những người họ hàng và bạn bè của chúng tôi ủng hộ. Ngài sẽ bị kết án, và kẻ thù của ngài sẽ vui mừng vì sự bất hạnh của ngài.

Những lập luận này dường như làm lay chuyển Ysengrin, và nó nói lỏng một chút đôi hàm siết chặt của mình.

- Chú à, - Renard tiếp tục, - sự nóng giận làm cho chú mù quáng và chú không xét xử cháu một cách công minh. Cháu không phạm những tội ác mà chú đã buộc cho cháu. Cháu không biết nước ở sông đóng băng và giam hãm cái đuôi của chú; cháu cũng không biết những người thợ săn sẽ đến. Cháu không nhìn thấy trước được là cái lỗ sẽ quá bé để chú có thể trốn thoát khỏi nhà kho. Và cháu đã tin rằng chú bé mục đồng chặn ngõng không có những con chó. Cháu xin thề điều này trên đầu Ermeline và các con cháu.

- Làm sao ta có thể tin ngươi? Ngươi luôn nói dối!

- Không, chú Ysengrin, cháu không nói dối như họ nói. Cháu không biết ai đã đặt điều cho cháu cái tiếng đáng ghét này.

- Ôi! Đó chính là vì người đã lừa dối và phản bội tất cả.

Chó sói thả Renard ra. Trông nó thật thảm hại với những vết bầm tím của trận đòn dữ dội mà nó vừa nhận. Vì thế, bằng giọng giả dối được diễn một cách tuyệt vời, nó nói:

- Chú à, sẽ tốt hơn nếu chúng ta hòa giải với nhau. Chúng ta càng đoàn kết thì chúng ta càng mạnh.

- Ta sẽ không yêu cầu gì hơn thế. - Ysengrin trả lời với chút nghi ngờ. - Những ai đảm bảo cho ta thiện ý của người?

- Nghe này chú, có một nơi linh thiêng dành cho những lời thề và những thỏa thuận quan trọng, kẻ nào thề nhưng lại có những ý nghĩ phản trắc lúc đó sẽ bị trừng trị ngay tức khắc. Cháu đã sẵn sàng để đi đến đó với chú.

- Chỗ đó ở đâu?

- Ở phía cuối của thung lũng, trên bờ của một dòng suối.

- Vậy chúng ta đi thôi.

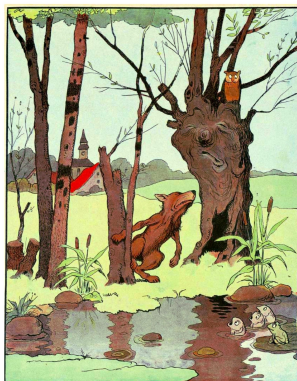
Thế là chúng chạy nhanh xuống dọc theo con đường đá dẫn đến suối. Đến nơi, Renard chỉ cho Ysengrin một cánh cây cong xuống đất và nói:

- Là đây.

Nhưng nó không nói với Ysengrin rằng cái cánh cong này được giữ bởi một cái chốt và sẽ bật tung ra ngay nếu bị đập vào, kẹp chặt những kẻ tò mò hay những kẻ liều lĩnh chạm vào nó.

Chó sói ngoan ngoãn nhắc lại từng từ của lời thề mà Renard nói cho nó:

“Tôi đồng ý không còn nhìn thấy ngày mai nếu tôi giữ mối hận thù với cháu họ của tôi đang ở đây và nếu tôi gây sự với nó hay bắt cứ ai trong gia đình nó”. Để khẳng định mạnh mẽ hơn sự thành tâm của mình, Ysengrin tì chân xuống cạnh cây cong, mạnh đến mức cành cây bật tung lên và nó bị mắc bẫy.

- Á! Đồ phản bội!... Đồ lừa lọc!... - Nó kêu lên. - Đáng lẽ ta phải nghi ngờ điều đó.

- Phản bội thế nào? - Renard nói với giọng ngạc nhiên thương tiếc. - Ngược lại, chính là chú, ông chú đáng thương, kẻ vừa có những ý nghĩ phản bội. Cháu đã không cảnh báo trước với chú là bội ước sẽ bị trừng trị ngay sao?... Chú thấy hậu quả của việc làm một con sói không tốt là như vậy đấy!

Renard cười thầm và chạy về nhà. Trên đường, nó tìm thấy con ngỗng bị cắt cổ mà Ysengrin đã bỏ lại. Cáo tóm lấy nó và mang về cho Ermeline làm một bữa ngon lành.

Trong lúc đó, Ysengrin giận dữ, tuyệt vọng, cố hết sức để thoát ra. May cho nó, chiếc bẫy này đã cũ, gỗ bị mục, cuối cùng cũng bị phá vỡ.

Con sói đau đớn, khắp khiễng, làu nhàu, lần này đành tạm từ bỏ sự trả thù đưa cháu ranh mãnh, xảo trá.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
MƯỜI
Renard,
mèo
Tybert và
cái xúc-
xích**

Mèo Tybert đang đi dạo dưới trời nắng một mình và có vẻ rất hài lòng về số phận.

Nó đi vài bước, dừng lại đùa nghịch với cái đuôi của nó, rồi lại đi, chạy theo cái bóng của mình, bắt một con ruồi nhỏ đang bay hay đuổi theo một con sâu, rồi dừng lại, khoái trá nằm dài ra đường và tỏ vẻ đang ngủ, giữ những cái móng vuốt ra khỏi bộ lông mượt như nhung rồi thu lại ngay lập tức, gừ gừ nhắm mắt, rồi hé mắt ra với vẻ hạnh phúc. Hình dáng tròn đầy, chân tay khỏe khoắn, tất cả cho thấy nó đang trong trạng thái hoàn hảo nhất của tâm trí và cơ thể.

Ở chỗ đường vòng, Renard xuất hiện, gầy gò, đôi mắt lơ đãng và lông dựng ngược với dáng vẻ của một kẻ phải chịu đựng sự thiếu thốn nghiêm trọng từ lâu. Tuy nhiên, cơ hội đã đến với nó, vì nó đang giữ trong miệng một cái xúc xích ngon tuyệt, béo ngậy và to đến mức ai nhìn cũng thấy thèm muốn.

- Chào Renard! - Mèo nói.

Renard dường như không thoải mái với cuộc gặp này, tuy nhiên nó vẫn trả lời:

- Chào Tybert.

- Này! Anh họ của tôi, - mèo nói với giọng trách móc thân tình, - anh mang miếng xúc xích kiểu gì vậy? Anh cắn vào giữa nó, làm cho nó dính đầy nước miếng, và anh để mặc hai đầu nó dính đầy bụi đường. Tôi nói thật đấy, trông xót cả ruột. Phải đói lắm hoặc là dễ tính lắm mới đi ăn miếng xúc xích bẩn như vậy.

- Vậy anh sẽ làm như thế nào, Tybert?... Tôi muốn xem xem nếu là anh thì anh sẽ làm thế nào.

- Không có gì khó khăn. Hãy đưa nó cho tôi. Renard lưỡng lự... Nhưng con mèo rắn rỏi và lực lưỡng, những cái móng vuốt của nó dài và khỏe. Dưới bộ ria mép tua tủa, những cái răng mọc đều tăm tắp và sắc nhọn. Toàn bộ người nó toát lên sự tự tin và kiên quyết. Renard đang kiệt sức vì mệt và đói, nó nghĩ rằng cuộc chiến với một kẻ thù như thế sẽ khá mạo hiểm. “Được rồi!”, nó tự nói một cách cam chịu. “Tybert sẽ không bao giờ chạy xa, miếng xúc xích nặng này sẽ làm cho bước đi của nó nặng nề hơn, và ta cũng sẽ nhẹ nhàng hơn, chạy nhanh nhẹn, thoải mái hơn”.

- Vậy người anh em họ của tôi, anh làm thế nào để mang cái gánh nặng này một cách lịch sự hơn tôi đã làm?

- Hãy xem này... - Con mèo nói.

Tybert lấy miếng xúc xích, giữ chặt một đầu giữa hai hàm răng, quăng miếng xúc xích lên lưng một cách khéo léo.

- Đây mới là cách mang một miếng xúc xích. Răng của tôi chỉ chạm vào chỗ sẽ không ăn, và phần còn lại không bị dính bụi.

-Ồ, quả thật là như vậy. - Renard đồng ý. - Và tôi không tò mò quá đâu, nhưng chúng ta đi về hướng nào thế?

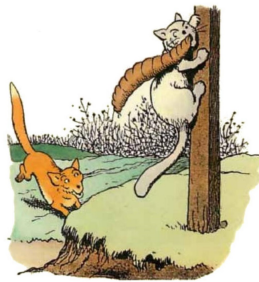
- Đi đến cái gò tách biệt, nơi chúng ta sẽ được yên thân, không phải lo sợ điều bất ngờ nào ập đến, vì từ đó có thể nhìn thấy toàn bộ xung quanh.

- Thế là tốt nhất, nhưng tại sao anh chạy nhanh thế? Đợi tôi một chút nào.

- Không, tốt hơn là tôi đi trước để đặt thức ăn của chúng ta chỗ an toàn. Còn anh có thể đến sau.

Không tin tưởng lắm, Renard chạy theo mèo. Sức nặng của miếng xúc xích dường như không làm cho mèo khó chịu, và nó chạy nhanh hết sức. Đến đỉnh gò đất, Tybert trèo thoăn thoắt lên cái cột dùng để chỉ đường. Renard tò mò về hành động này, ngửa mặt lên hỏi:

- Anh làm gì thế?
- Ê! - Tybert giữu cột. - Anh nhìn thấy rồi đấy, tôi trèo lên cái cột.
- Xuống đi, chúng ta sẽ chia nhau miếng xúc xích đó.
- Lên đây thì hơn, chúng ta sẽ chia đều nó ở trên này.
- Nhưng tôi không thể trèo, anh biết điều đó mà, Tybert.
- Còn tôi thì không thể xuống.
- Anh nói thế nghĩa là sao? - Renard nói với vẻ thực sự lo lắng.
- Tôi đoán là anh không muốn nói anh sẽ ăn miếng xúc xích đó một mình đấy chứ?... Nó là của tôi. Tôi bằng lòng chia nó với anh, đó là sự hào phóng của tôi. Hãy chấp nhận điều đó đi, Tybert.
- Tôi không nói không muốn.
- Vậy thì...? Nếu anh thực sự không muốn xuống, hãy ném cho tôi ít nhất một nửa miếng xúc xích.

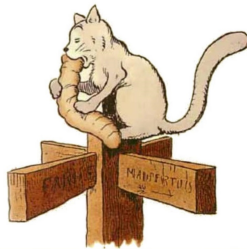
- Không, nó ngon tuyệt và tôi sẽ ăn hết.
 - Cơn đói giày vò Renard, làm cho nó phải nhún nhường van xin.
 - Hãy ném ít nhất cho tôi vài mẩu.
 - Không một chút nào.
 - Ôi! Tôi nguyện rửa cái giây phút mà tôi nghe anh. Tôi thích một miếng xúc xích hơi bỏng còn hơn không được chút nào.
- Không mất thời gian để trả lời, Tybert tiếp tục bữa ăn của mình bằng cách liếm miếng xúc-xích.

Nhìn thấy thế, Renard tức điên lên. Nó giậm chân, sùi bọt mép, lăn ra đất với những tiếng kêu nguyên rửa kẻ trộm.

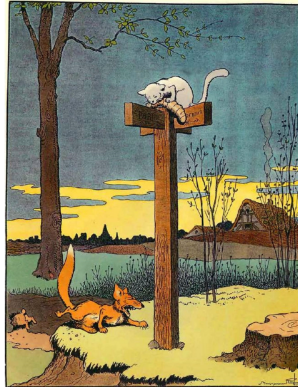
- Người sẽ phải trả giá đắt khi người xuống... vì người rồi sẽ phải xuống, ít nhất cũng để uống nước.

- Điều đó sẽ không xảy ra ngay đâu. Ở đây, trong cây cọc này, có một cái lỗ đã được những trận mưa gần đây đổ đầy tràn, tôi có rất nhiều nước để làm dịu cơn khát.

- Vậy thì có thể ngày mai.
- Ngày mai cũng không hơn gì hôm nay đâu.
- Cứ cho là như vậy! Một tuần, một tháng, một năm, hay bảy năm nữa, cũng có lúc cần. Ta sẽ không đi đâu cho tới khi ta bắt được người.
- Anh nghĩ cái gì thế, Renard? Bảy năm không ăn, hơi dài đây.

- Cho dù là thê! Ta sẽ ở đây bảy năm không ăn để thỏa mãn sự báo thù. Ta thê đấy.

- Hãy giữ lời thê đó, ông anh họ. Anh biết sự bội ược sẽ bị trừng phạt nặng nề trong thế giới này hoặc thế giới bên kia.

- Ta không lo sợ gì cả.

Đúng lúc này, người ta nghe thấy tiếng kêu của những con chó săn đang lùng theo dấu vết của cáo và cảm thấy chúng đang rất gần. Tiếp theo là tiếng tù và của những người thợ săn và tiếng của của cả bầy chó săn.

Tybert thoát khỏi nguy hiểm, chế nhạo kẻ đồng hành:

- Bản hòa tấu mới hay làm sao! Hãy nói gì đi, Renard.

Nhưng Renard, ngay khi nghe thấy những tiếng chó săn đầu tiên, đã bật dậy cả bốn chân và nhanh chóng chuồn đi.

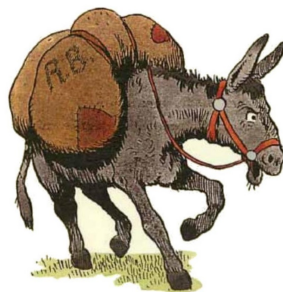
- Anh họ! - Tybert kêu lên. - Này, anh họ!... Và anh đã quên lời thê!... Vậy là anh đã thất hứa.

Renard đã ở xa khi đàn chó đến chân gò đất. Nó lao nhanh về khu rừng rậm, nguyên rửa sự cả tin, hoàn toàn không như tính cách và thói quen của nó, đã làm cho nó mất một miếng mồi ngon.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
MƯỜI
MỘT
Tybert bị
cụt đuôi vì
một bình
sữa**

Một buổi sáng, khi mặt trời vừa ló rạng, kiến Fremont, chồn Blanche, sóc Roussel và mèo Tybert họp nhau ở rìa của một khu đất hoang. Ở đây, trên một hòn đá to bằng phẳng, nơi các chú bé chẵn cừu chơi nhảy lò cò, bốn người bạn trò chuyện thân mật một cách thanh thản nhất thế giới. Trong không khí trong lành của buổi bình minh và sự mát mẻ của sương sớm, chúng bàn tán về thời tiết đẹp, những vụ thu hoạch dồi dào, những quả chín mọng, những tổ chim đầy tiếng hót, tóm lại, tất cả những gì khiến cho những con kiến, chồn, sóc và mèo quan tâm. Gần đây, Renard đã trải qua một đêm ở một cánh đồng mới được thu hoạch, vẫn còn đang nằm ngủ trên một bó lúa.

Beaudoin, con lừa của người xay bột, còng lưng vì gánh nặng thường ngày, đi qua cánh đồng nơi Renard đang ngủ, rồi sau đó tới gần khu đất hoang. Nó kêu to nhất có thể với bốn kẻ hay chuyện:

- Renard đang ở rất gần đây, trong đồng rạ, hãy nhanh chóng tự cứu lấy mình.

Ngay lập tức, và không chào tạm biệt nhau, Frémont bò xuống dưới đất, Hermine chìm vào đám lau sậy, Roussel nhảy cao nhất lên trên một cây sồi và Tybert với đôi chân thoăn thoắt chạy nhanh về phía nhà.

Nhưng, đến chỗ đường vòng, nó chạm mặt với Renard, kẻ đã bị đánh thức bởi tiếng be của Beaudoin và đến để xem xét. Hành động đầu tiên của Tybert là chạy trốn. Nhưng đường mòn này hẹp, Renard đã ở giữa đường và dường như không sẵn lòng nhường đường... Tybert suy nghĩ thận trọng để tìm giải pháp khôn khéo.

- Nếu tôi không nhầm, - nó nói với giọng ngon ngọt nhất, - đây chính là người bạn thân thiết Renard.

- À, ừ, Tybert, chính là tôi. - Renard trả lời một cách chế nhạo. - Anh đi đâu trong một buổi sáng đẹp thế này?

- Chính là tôi đang đi tìm anh đấy!

- Ơ hay quá nhỉ!... Và anh muốn gì ở tôi nào?... Có phải anh đến để thương lượng về xúc xích?

- Đừng nhắc lại chuyện cũ nữa, Renard, tôi đã rất ân hận. Tôi không biết con quỷ nào đã cám dỗ tôi ngày hôm đó, và tôi sẽ làm bất cứ điều gì để sửa chữa lỗi lầm mà tôi đã gây ra cho anh.

- Ha ha! - Renard nói, càng kiêu ngạo khi kẻ kia càng tỏ ra nhún nhường.

- Tôi đến để trình bày với anh kế hoạch của một cuộc thám hiểm có kết quả chắc chắn và không gặp phải bất kì rủi ro nào.

- Kế hoạch gì thế?... Liệu có phải đi xa không?

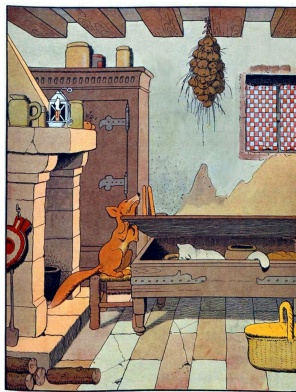
- Không, nó ngay trong khu nhà tôi ở. Ông chủ đang ở ngoài đồng, bà chủ thì đang bận giặt giũ, và người giúp việc vừa đi ra chợ, vẫn để ngỏ các cửa như thường lệ. Chúng ta có thể vào nhà dễ dàng như vào cối xay gió. Nhưng tôi biết trong một cái thùng có một bình to đầy sữa, Renard ạ, sữa tuyệt vời, trắng, đặc, có nhiều kem!... Anh có muốn thử cuộc phiêu lưu này không?

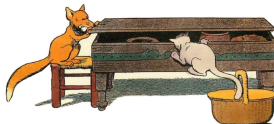
Renard nhúu đôi mắt thèm muốn. Sữa là món ăn khoái khẩu của nó mà cơ hội để có sữa thì hiếm.

- Tiếp theo, - mèo tiếp tục nói để tăng thêm sức hấp dẫn của lời đề nghị, sẽ không có gì ngăn cản anh làm một vòng quanh chuồng gà. Ở đó anh sẽ chọn một con gà trống thiên to béo về cho Ermeline. Đồng ý chứ?

- Đồng ý! - Renard trả lời. Thói tham ăn đã thắng tính đa nghi của nó. Khi đến nơi, con mèo cảm thấy thoải mái vì đang ở nhà nó và nó đã lấy lại tất cả sự tự tin, tỏ ra ân cần tiếp đãi cáo, dẫn đường cho cáo đến chỗ cái thùng.

- Hãy mở nắp lên, - Tybert nói, - tôi sẽ vào trước để xem có cái bẫy nào không.

Renard làm theo yêu cầu của mèo. Tybert rất thận trọng thò đầu qua nắp, rồi đến thân, tiếp theo là đuôi, một cái đuôi tuyệt vời, dài, dày, mượt, đẹp nhất trong vùng, làm nó rất tự hào. Nó tì hai chân trước lên mép bình và chăm chú liếm bọt sữa.

Renard đang giữ cái nắp nặng, thở hển hển vì thèm muốn khi thấy mèo đang sung sướng như vậy.

- Này Tybert! - Nó gọi khẽ. - Tôi thấy anh có vẻ đang khoan khoái. Anh sắp uống đủ chưa? Sắp xong rồi chứ? Cái nắp này nặng quá và tôi thì chết khát.

Tybert không thèm trả lời. Nó đang mãi ngủi, liếm, uống sữa một cách từ tốn, để mặc Renard cầu xin.

- Nhanh lên, người anh em họ, không thì tôi phải thả cái nắp này mất thôi. Tôi kiệt sức rồi.

Khi Tybert đã ăn tràn cả môi, nó đồng ý đi ra, nhưng trong lúc đi, hoặc do vụng về hoặc do ác ý, nó làm đổ cái bình và phần sữa còn lại bị đổ ra lênh láng.

Renard kìm cơn giận đã dâng lên tận cổ, nhưng nó tính toán những cử động của nó một cách chính xác sao cho cái nắp thùng rơi xuống đúng lúc đuôi của Tybert đi qua, và thế là khúc cuối của cái đuôi đẹp đẽ bị cắt phăng đi.

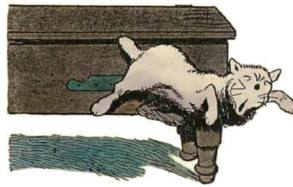
Thật là một cuộc phiêu lưu! Tybert nhảy dựng trên bốn chân, lưng cong lên, mắt rực sáng, kêu lên đau đớn và tức giận:

- Ái! Đồ dã man! Đây hẳn là một cú xỏ lá của anh!...

- Anh buộc tội gì cho tôi thế, Tybert? - Kẻ kia trả lời bình thản. - Là lỗi của tôi khi anh đã nhảy vào đúng thời điểm xấu sao? Tôi đã quá mệt đến nỗi cái nắp bị tuột ra.

- Cái đuôi của tôi!... - Con mèo rên rỉ. - Cái đuôi đáng thương của tôi! Nó đã xấu xí đi, bị mất đi!

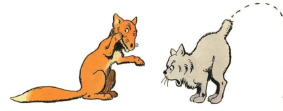
- Đâu có, đâu có, - Renard nói như một đứa bé ngây thơ, - nó có mất đi đâu, chỉ thiếu một khúc cuối thôi. Anh làm gì với khúc cuối này? Nó giúp gì được cho anh? Để hứng bụi khi trời nắng và bùn khi trời mưa à? Không phải kéo lê khúc đó nữa, anh càng trở nên uyển chuyển hơn thôi. Tôi cũng thích được như vậy.

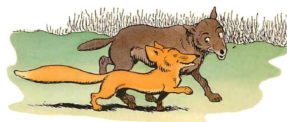
- Hãy câm miệng đi, kẻ chế giễu đáng nguyên rủa. Hôm nay đừng tính đến bất kì con gà trống thiện nào nữa, vì tôi sẽ báo cho những con chó biết.

- Vậy thì đề lần khác, Tybert. Tạm biệt người anh em họ.

- Ừ, tạm biệt... vì chúng ta sẽ gặp lại nhau... ở tòa án của nhà vua.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
MƯỜI HAI
Renard
lừa người
nông dân,
và chuyện
xảy ra sau
đó**

Usengrin và Renard đang đi cùng nhau qua một con đường nhỏ giáp rừng. Bây giờ là mùa thu, rừng bắt đầu ngả màu vàng, không khí trong lành, nhẹ nhàng, mát mẻ, làm thư giãn tâm trí cũng như cơ thể.

Hai kẻ đi đường hồi tưởng lại những thú vui và những trò giải trí mà chúng đã có cùng nhau thời thanh xuân và dường như đã hoàn toàn quên những khó khăn thường xuyên gây rắc rối cho tình bạn lâu năm này

Ở phía xa, chúng nhìn thấy một người nông dân đang còng lưng với gánh nặng trên vai. Đôi mắt tinh ranh của những con thú đã sớm phát hiện ra cái gánh nặng kia không gì khác, chính là miếng thịt lợn dành để muối.

- Chúng ta phải tận dụng vận may đã được ban này. - Renard nói. Nó đã đưa ra quyết định nhanh hơn người bạn đồng hành.

- Chúng ta sẽ chiếm lấy thịt lợn của người nông dân này. Chú sẽ ăn nó cho thỏa thích trước, rồi chú đưa nó cho cháu và cháu cũng

sẽ ăn nó. Sau đó chúng ta sẽ bán phần thịt còn lại. Hãy để việc đó cho cháu lo, không có người bán hàng nào giỏi hơn cháu. Cháu có thể bán những hòn sỏi cứ như là kẹo hạnh nhân mà những người mua hàng vẫn cứ cảm ơn cháu. Chúng ta sẽ chia nhau thành quả ở chợ: hai phần ba cho chú, một phần ba cho cháu. Điều này nghe được chứ?

Ysengrin không có đòi hỏi gì hơn là đồng ý với thỏa thuận béo bở này. Nhưng nó nghi ngờ những sự vụ cùng với Renard: chúng luôn có kết cục bất lợi cho nó.

- Hãy nói cho ta, cháu họ, không có bất kì cạm bẫy hay sự mai phục nào đối với ta trong cái kế hoạch đó đấy chứ? - Sói nghi ngờ nói.

- Không hề! - Renard phản đối. - Cháu xin bị treo cổ nếu tất cả không diễn ra như những gì cháu vừa nói với chú. Chú hãy trốn trong bụi cây, theo dõi những cử động của cháu, chớp lấy cơ hội và miếng thịt lợn sẽ thuộc về chúng ta.

Ngay lập tức, Renard thay đổi dáng đi. Nó bước khập khiễng và kéo lê cái chân như thể nó bị thương. Nó tự ngã... Cố gắng đứng dậy... khụy xuống lần nữa... lại tiếp tục những bước đi khó nhọc, và lặp lại những hành động đó cho đến khi người nông dân chú ý đến nó.

“Đây là một con vật có vẻ rất ốm yếu”, anh ta nghĩ. Anh ta nhìn chăm chú hơn.

- Đó là một con cáo, - anh ta nói, - một con cáo to thì chắc là bộ lông của nó sẽ rất đắt.

Anh ta lại gần nó, tin rằng có thể dễ dàng tóm được con vật đang bị thương này, nhưng Renard nhảy sang một bên và có vẻ gắng tìm cách trốn thoát.

Không một chút hoài nghi về thành công sắp đến, người nông dân ra sức đuổi theo cáo. Anh ta luôn tưởng rằng đã bắt được Renard, và Renard luôn thoát khỏi anh ta. Bị cuốn vào trò chơi và bị quyến rũ bởi bộ lông đẹp, anh nông dân bỏ cái gánh nặng lên đôi cõ để đuổi nhanh hơn.

Ysengrin theo dõi hành động đó, nhảy xuống chỗ miếng thịt và mang nó đi, trong khi Renard lao đi như một mũi tên để gặp đồng bọn.

Người nông dân, lúc đầu có một phần tư con lợn, sau đó tưởng rằng sẽ có một phần tư con lợn và một bộ lông, nhưng cuối cùng anh ta không có thịt lợn và cũng không có bộ lông, nên nghĩ rằng mình đã bị bỏ bùa mê. Sau đó, thay vì vẻ sững sờ lúc ban đầu, anh ta tức giận. Anh ta nguyên rửa số phận, giậm chân, giật tóc và lo lắng về việc giải thích cho bà nội trợ của mình.

Renard gặp Ysengrin, kẻ đã giấu miếng thịt lợn dưới những chiếc lá để giữ cho nó được tươi.

- Chú thấy chưa! Cháu đã nói với chú là miếng thịt lợn đó sẽ thuộc về chúng ta mà!

- Thuộc Về chúng ta?... - Ysengrin nói với giọng coi thường và đe dọa. - Chắc cháu muốn nói là thuộc về chú.

- Chuyện gì vậy? Thế chú quên thỏa thuận của chúng ta rồi à?

- Không có thỏa thuận nào với một kẻ phản trắc như cháu. Và cháu phải thấy mình may mắn vì ta đã bằng lòng với sự trừng phạt như vậy cho tất cả những hành động xấu của cháu trước đây.

- Nếu một ai đó, trong trường hợp này, đáng bị treo cổ, thì kẻ đó chắc chắn không phải là cháu.

- Hừ!... - Sói gầm gừ.

Renard rất muốn chống lại. Nhưng Yserngrin không bị yếu đi như thỉnh thoảng vẫn bị sau một thời gian dài nhịn đói. Hàm răng bóng nhoáng của nó sắc và rắn chắc, thái độ của nó rất kiên quyết, nó dường như không sợ cuộc chiến này. Renard tính rằng nên thận trọng kìm nén cơn giận dữ chính đáng.

Tiu nghỉu, nó đi thẳng về phía làng. Lúc đó mọi người đều ngoài đồng. Những ngôi nhà nói chung chẳng được canh giữ cẩn thận, và như thể bù đắp cho sự không may của nó.

Đến nơi, nó đuổi người ra dưới bóng cái lò nướng bánh mì của làng vẫn còn đang nóng sau lần nướng bánh cuối cùng và khi nó bắt đầu buồn ngủ thì một âm thanh nhỏ làm đôi tai nó vểnh lên.

- Tiếng gì thế?

Renard biết rất rõ rằng dân làng không hề thiện cảm gì với nó, và nó sẵn sàng tháo chạy khi có một tín hiệu báo động nhỏ nhất.

Tiếng ồn nhỏ đó lại lặp lại.

- Rút cục đó là tiếng gì nhỉ?

Đột nhiên, Renard cười phá lên. Đó là Frobert, một con dế mèn, đang hát một bài hát đều đều hay ho. À! À! Khi không có con mồi nào to hơn thì cũng có thể ăn ngon lành một con dế như là một viên kẹo hạnh nhân. Nhìn thấy cáo, Frobert im bật và đứng thận trọng ngoài tầm với của nó.

- Hãy tiếp tục hát đi, Frobert. - Renard nói với giọng ngọt như mật. - Cậu hát giống như một giáo sĩ và bản thánh ca của cậu rất

hay. Tôi đang trên đường hành hương, và bài ca của cậu đặc biệt có sức cảm hóa với tôi. Thật đấy, chú để mền trong trắng ạ, tôi đi đến Saint-Jacques-de-Compostelle ở Galice để chuộc tội cho những lỗi lầm của tôi.

- Anh không có vẻ của một kẻ xưng tội đầy ăn năn. - Frobert vừa nói vừa tiếp tục lùi ra xa.

Đột nhiên, Renard nhảy lên để vồ con vật nhỏ đáng thương, nhưng nó hành động quá vội vàng nên vồ hụt.

- Này! Renard, - Frobert kêu lên, - đây đúng là kiểu của anh, và tôi có hàng trăm lý do để cảnh giác anh. Chỉ những kẻ hành hương của quý sứ mới rình bắt những người qua đường.

- Vậy anh nghi ngờ tôi sao, Frobert bé nhỏ? Nếu tôi đến gần anh, đó là để nghe rõ hơn bài thánh ca của anh.

- Được thôi! Được thôi! Renard, vì anh yêu bài thánh ca đến thế, anh sẽ được phục vụ theo ý muốn. Hãy nghe đi... Tiếng chó sủa và tiếng tù và của những người thợ săn... đó không phải là một bản nhạc hay sao?

Renard lắng nghe. Tiếng ồn đến gần và ngày càng trở nên rõ rệt hơn.

- Holà Triboulé!... Hé! Clarembaus!... Hé! Plaisance!... - Những người thợ săn gọi các con chó.

- Cảm ơn rất nhiều, - cáo tự nói, - ta không thích bản nhạc này, nó quá khó chịu cho đôi tai. Renard nép mình dưới một bụi cây đậu chổi có màu sắc hòa lẫn với màu lông của nó và nó hy vọng sẽ không bị chú ý.

Những tiếng nói bây giờ rất gần.

- Chó sói!... Chó sói!... - Những người thợ săn kêu lên. - Bắt lấy sói!

- Xem này! - Renard nói, - người ta không đuổi theo tôi, mà là Ysengrin.

Và nó liếc mở một mắt để xem tình hình. Những con chó săn đang đuổi theo Ysengrin. Chúng vây quanh nó, tấn công nó, cắn xé nó bằng những cái răng sắc nhọn. Nhưng sói đương đầu với chúng, can đảm chống cự, rạch bụng con này, cắn cổ con khác, gầm gừ một cách hung dữ với những con tới quá gần nó, và cuối cùng nó vẫn chiến thắng.

Tuy nhiên, trong cuộc chiến đó, nó đã bị cắn xé nặng và người nó đầy vết thương. Nó bước đi khập khiễng về nhà. Renard biết trước điều đó, rình nó trên đường trở về.

- Ôi! Ông chú họ. - Cáo cười ranh mãnh. - Vậy đây là lợi ích của thói tham ăn của chú. Nếu chú ăn ít thịt lợn hơn, chú sẽ thoát khỏi bầy chó săn dễ dàng hơn và thím Giremonde đáng kính của cháu sẽ không phải băng bó và khâu lại da cho chú.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
MƯỜI BA
Sư tử
Noble,
Ysengrin
và Renard
cùng đi
săn**

Một hôm, Renard đang ở trong rừng để rình những con chim trĩ thì nó nhìn thấy vua sư tử Noble đi đến gần. Cùng đi với sư tử là Ysengrin, giữ chức nguyên súy* ở cung đình. Cả hai đang trò chuyện thân mật.

** Một chức quan đại thần.*

- Xin được chào đón những người danh giá! – Nó nói và cúi đầu rất thấp.

- Là người đấy à, Renard. - Nhà vua nói. Sư tử đã biết những điều không may xảy ra với Ysengrin và không nhin được cười. - Ta chúc người may mắn trong những trò tinh quái mới.

- Tôi rất cần lời chúc tốt đẹp của bệ hạ vì từ sáng đến giờ, tôi đi săn mà vẫn chưa lấy được gì cho Ermeline và những đứa con yêu dấu của tôi. Cũng cho tôi xin phép để tiếp tục những cuộc tìm kiếm của mình.

- Không đâu, Renard, - nhà vua nhấn mạnh với giọng vui vẻ, - người ở đây với chúng ta, và cả ba chúng ta sẽ đi săn cùng nhau.

Không phải thường xuyên mà chúng ta có may mắn được đồng hành với một nhân vật vui nhộn như người.

- Đó là một vinh dự lớn với tôi, thưa bệ hạ. Nhưng tôi hiểu rất rõ rằng tôi chỉ là một nam tước kém cỏi. Ngài thích các quan đại thần của ngài như gấu Brun, lợn rừng Baucent, chó ngao Rooniaus và Ysengrin đây hơn là tôi.

- Này! Renard, đó là những lời đùa cợt thông thường của người... Ta vui lòng đồng ý cho người đi săn cùng ta, vậy hãy ở lại.

- Tâu bệ hạ, hãy tha lỗi cho tôi về sự nài nỉ này. Nhưng tôi e rằng sự có mặt của tôi chỉ làm cho Ysengrin nổi giận. Ông ấy không chịu nổi tôi. Có Chúa mới biết tại sao! Bởi tôi luôn mong điều tốt lành cho ông ấy.

Chó sói muốn phản đối, nhưng Noble xen vào:

- Chúng ta hãy kết thúc những hiểu lầm này. Ta không muốn nghe những lời tranh cãi giữa hai người nữa. Người, Renard, hãy cố gắng hạn chế những trò đùa cợt. Và người, Ysengrin, đừng nổi nóng với một vài trò đùa cợt không quan trọng nữa.

Ysengrin rất muốn cãi lại về sự nghiêm trọng của các trò chơi xấu của Renard. Nhưng nhà vua đã ra lệnh nên nó tuân theo, và hai kẻ thù trao cho nhau cái ôm hôn hòa bình.

- Này! - Sự tử nói. - Renard, người biết nhiều nơi tốt, người có thể chỉ cho chúng ta một vài cánh đồng, lùm cây, đồng cỏ nơi mà chúng ta sẽ bắt gặp một con mồi lớn?

- Thưa ngài, tôi không thể đảm bảo được gì. Tuy nhiên, tôi biết trong chỗ trống của thung lũng nhỏ gần đây, đôi khi người ta đến chăn thả gia súc của làng.

- Ta đồng ý đến đó.

Thế là cả ba cùng lên đường. Chúng tiến vào thung lũng.

- Này! - Ysengrin nói. - Tôi phát hiện những con mồi tuyệt vời: một con bò mộng, một con bò cái và con của chúng. Cần phải cử Renard đi trinh thám xem những người nông dân và chó canh nhà có đến cản trở kế hoạch của chúng ta hay không.

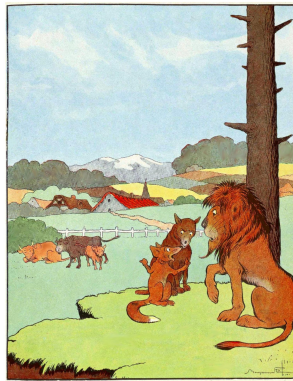

- Nguyên súy nói quả có lý. Renard nhỏ và lấm mưu mọ, nó sẽ nhận biết được địa bàn tốt hơn bất kì ai khác.

Ngay lập tức, Renard chạy băng qua những cánh đồng để đến đích thật nhanh.

Con mồi vẫn ở đó như Ysengrin đã nói, không có trở ngại nào...

Tuy nhiên, sau một hồi tìm kiếm, Renard phát hiện ra người chăn bò đang tắm dưới một con suối trong được bao quanh bởi các bông hoa lau.

Trước khi người nông dân trẻ tuổi kịp nhận ra nó, Renard nhảy lên vai anh ta, ấn đầu anh ta xuống dưới nước, rồi lại ấn tiếp, khiến anh ta bị chúi mặt xuống chào các con tôm ở dưới đáy suối. Trong lúc anh nông dân bị ngạt thở, rồi lắc mạnh người để ngoi đầu lên khỏi mặt nước, Noble và Ysengrin đã kịp thời giấu vào một chỗ những chiến lợi phẩm mà chúng vừa giành được dễ dàng. Renard quay lại, được nhà vua khen ngợi. Rồi chúng tiến hành chia phần.

- Nguyên súy, đến lượt nhà người chia phần. - Nhà vua ra lệnh.

- Xin tuân lệnh bệ hạ, vì đó là ý muốn của bệ hạ. Vậy theo tôi: con bò mộng, phần chính, chắc chắn dành cho bệ hạ. Con bò cái tơ to béo này cũng vậy. Về phần tôi, tôi sẽ hài lòng với con bé nhỏ xíu này. Còn cái thằng lông hung xấu xí kia, vinh dự được đi săn cùng với chúng ta là đủ cho nó rồi. Hơn nữa, nó không thích loại thịt này lắm. Thịt gia cầm hợp với khẩu vị của nó hơn và cũng được Ermeline và những con cáo con của nó ưa thích hơn. Tôi nói đúng chứ bệ hạ?

Nhà vua trả lời Ysengrin bằng một cái tát mạnh khiến cho nó lăn đi mười bước.

- Người không hiểu gì về chuyện chia phần. Ta đáng nhẽ đã phải ngờ trước rồi, vì nhà người là một kẻ có đầu óc đàn độn.

- Đến lượt nhà người, Renard, chúng ta hãy xem xem nhà người có khá hơn không.

- Thừa bệ hạ, ngài là ông chủ, và ngài có thể lấy tất cả mọi thứ ngài muốn. - Cáo cúi đầu xuống và nói.

- Không - Noble phản đối, ta muốn rằng sự phân chia phải công bằng, để không ai có quyền được than phiền.

- Vâng! Vậy, thừa bệ hạ, con bò mộng này dành cho bệ hạ không phải bàn cãi, cũng như Ysengrin đã nói. Con bò cái tơ, thịt nó mềm hơn, sẽ để cho hoàng hậu. Con bê bé tẹo và thịt mềm này phù hợp với hoàng tử, con trai nhỏ bé của bệ hạ, vẫn chưa rụng răng sữa nếu tôi không nhầm.

- Đây đúng là một sự phân chia tốt! - Noble vừa nói vừa thân mật đặt đôi chân mạnh mẽ của nó lên vai trọng tài. - Này! Renard, người là một kẻ tinh tế. Người hiểu những điều nên nói và người tận dụng một cách tuyệt vời sự ngu ngốc của kẻ khác. Chỉ có điên mới coi thường sự liên minh với người.

**CUỘC
PHIÊU
LƯU THỨ
MƯỜI
BỐN
Renard
lên khỏi
giếng,
Ysengrin
mắc kẹt
dưới
giếng**

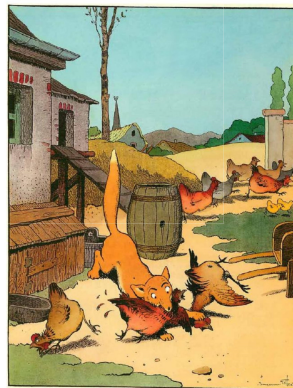
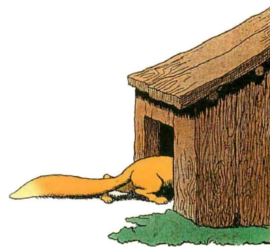
Renard đi săn trở về tay không. Con đói giày vò nó, nhưng nó còn đau buồn nhiều hơn khi không mang được gì về nhà, vì tuy Renard là một người bạn xấu nhưng nó là một người chồng và người cha tốt.

Thế nên nó lê chân chậm chậm và miễn cưỡng về nhà, trong lòng vẫn nuôi hy vọng biết đâu sẽ kiếm được miếng mồi nào đó. Khi ngày kết thúc, nó đi qua gần tu viện của các tu sĩ áo choàng trắng.

Renard nằm trốn trong một bụi cây và nghe thấy, rất gần đầu đấy, tiếng cục tác mệt mỏi của những con gà mái chuẩn bị đi ngủ. Nó vênh tai lên, đi về phía tiếng cục tác, đến chuồng gà. Nó rình mò một lúc ở chân tường, nhìn thấy cái cửa, nó đẩy cửa để thử sức chống chịu thì cửa đổ ngay từ cái đập đầu tiên, vậy là Renard ở

trong đó.

Nhìn thấy cáo, những con gà chạy nhanh đi ẩn nấp và kêu văng lên, tuy nhiên không đủ to để báo động. Hai con gà trong số chúng, uể oải và buồn ngủ hơn, chạy phía sau. Renard dễ dàng vồ lấy chúng, ăn một con và để lại một con cho Ermeline và các con nó, Malebranche và Percehaye.

Cáo tự chúc mừng mình về cơ hội bất ngờ mà nó chẳng dám tính đến. Tuy nhiên nó không hoàn toàn hài lòng vì bị cơn khát giày vò. Ban ngày rất nóng, cuộc đi săn mệt mỏi và nó không gặp bất kì con suối hay cái ao nào. Vì thế, nó tuyệt vọng thè lưỡi ra.

Có một cái giếng để phục vụ cho các tu sĩ áo choàng trắng, nhưng Renard không biết cách dùng. Nước sâu, làm sao để lấy được nước lên?

Có hai cái xô, một cái chìm dưới giếng, còn cái kia được treo vừa tầm tay. Renard trèo lên miệng giếng. Nó suy luận, tính toán mãi mà vẫn không tìm ra cách làm. Nản chí, nó lặn ngấm làn nước lấp lánh dưới đáy giếng đang chọc tức thêm Cơn khát của nó.

Cuối cùng, nó quyết định dùng cảm túm lấy sợi dây thừng và cố gắng kéo chiếc xô đầy nước lên. Nhưng cái xô nước nặng quá sức với nó và... bụp! Renard lao đầu xuống giếng. Bây giờ, nó có thể uống thỏa thích. Nhưng nó không nghĩ tới điều đó nữa, vì cơn khát đã bị thay thế bởi sự ngạc nhiên, rồi sự khiếp sợ.

Chuyện gì sẽ xảy ra với nó? Khi nào và làm sao để nó thoát ra khỏi chỗ này? Liệu nó có ra được khỏi đây? Nó, một kẻ đi săn, bây giờ đã bị mắc bẫy. Lo sợ, nó ngoắc một chân vào dây thừng, chân khác vào cái quai xô đang nổi. Nó thêm muốn có đôi cánh của Tiercelin và những cái móng vuốt của Tybert.

Tình cờ, việc đi săn cũng dẫn Ysengrin đến khu này. Sói cũng không may mắn hơn Renard, và giống như Renard, nó trở về mà không bắt được gì, phải chịu đói, khát và mệt.

Đột nhiên, nó nhìn thấy con gà mái mà Renard đã cắn cổ và để dành cho gia đình. Ysengrin ăn một miếng là hết.

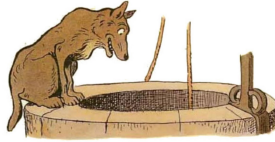
- Đây rồi, một bữa ăn ngon, - nó nói, - hơi ít, nhưng thật là kịp thời. Chỉ cần uống nước nữa thôi. Nước trong giếng rất nhiều và mát, nhưng làm sao lấy được nước? Thực sự, con người có những phát minh kì cục. Họ không nghĩ để nước vừa tầm tay với những người đang khát...

Chó sói vừa đặt hai chân trước lên thành giếng vừa tiếp tục độc thoại về sự ngu ngốc và ác ý của con người, thì một giọng nói vang lên từ phía dưới làm cho nó giật mình.

- Ai ở trên đó?... Ai dám tự tiện nói đấy? Ai vừa quấy rầy sự nghỉ ngơi của những người ở thiên đường?...

- Ai vậy? - Ysengrin rất tò mò. Và vừa nhìn xuống giếng, nó vừa thốt lên ngạc nhiên. - Nhưng đó là Renard, liệu tôi có thể tin vào mắt mình!

- Hãy tin vào mắt chú, đúng là cháu, hay đúng hơn là linh hồn của cháu, vì cháu đã chết.

- Cháu chết rồi!... Sao lại bí ẩn thế?... Dưới đó không có cái bẫy mới nào chứ?

- Không một chút nào. Cháu đã thực sự chết.

- Thú thật là chú không quá đau buồn về điều đó. Nhưng, cháu chết từ bao giờ thế?

- Từ hai ngày rồi.

- Cháu chắc chứ? Ta nghĩ rằng, mới sáng nay thôi ta có nhìn thấy cháu chạy trong rừng.

- Đó là cơ thể của cháu vẫn còn trên thế gian. Lúc này nó nằm ở Maupertis, với Ermeline yêu quý của cháu.

- Điều này thật lạ, và ta không quá tin vào cái chết này, cháu có rất nhiều mưu mẹo.

- Chú hãy coi chừng! Vì lợi ích của chú, cháu khuyên chú đối xử với cháu một cách trân trọng hơn là khi cháu còn sống.

- Ta không yêu cầu gì hơn, Renard ạ, vì bây giờ cháu cũng chết rồi. Và này, ta tin là ta cũng hơi buồn về cái chết của cháu.

- Cháu thì không. Bây giờ cháu rất hạnh phúc, đến mức ở trên trần gian không thể tưởng tượng ra được một niềm sung sướng lớn như thế.

- Sao lại thế?... Vậy hạnh phúc hoàn hảo là khi ở dưới đáy giếng?...

- Cháu không biết, nhưng những gì mà cháu có ở đây vượt ngoài sự hiểu biết của những người đang sống: Những cánh đồng hoa, những khu rừng xanh, những vụ mùa bội thu, vô số những con gia súc, gia cầm, những con mồi, những con cá. Có quá nhiều thứ để mà kể hết. Minh chứng cho điều này chính là con gà mái mà cháu

đã vút đi. Hãy tìm nó, Ysengrin. Nếu chú tìm thấy, cháu chân thành tặng nó cho chú.

Ysengrin biết chuyện gì đã xảy ra với con gà, không bận tâm tìm kiếm nữa. Nó hỏi:

- Vậy cháu đang ở thiên đường? - Như chú nói đấy.

Đêm xuống, hàng ngàn ngôi sao lấp lánh trên bầu trời và phản chiếu xuống mặt nước giếng.

- Hãy nhìn tất cả những ánh sáng đang bao quanh cháu... Chú không nhận thấy đây là điều chứng tỏ rằng cháu đang hạnh phúc ở thiên đường?

- Ta thực sự tin điều đó, - Ysengrin gật đầu. - Những thiên đường nào mà ở đó người ta có gia cầm và thịt thú rừng phong phú như vậy!

- Chú của cháu, cháu muốn quên tất cả những ác ý mà chú đã tỏ ra với cháu khi cháu còn sống. Hãy lại gần cháu, cháu sẽ sắp xếp cho chú một chỗ tốt.

- Ta sẽ chịu ơn cháu nhiều nhất. Nhưng làm sao gặp được cháu?

- Chú hãy ngồi vào cái xô ở miệng giếng, bám vào sợi dây thừng, giật mạnh, rồi cứ ngồi yên.

Ysengrin, theo lời của cháu họ ở thiên đường, ngồi vào trong xô và bám vào sợi dây thừng. Nhờ có đối trọng nặng hơn nên chiếc xô nhẹ hơn ở chỗ Renard từ từ nâng lên trong khi chiếc xô kia hạ xuống.

Lên đến thành giếng, Renard chụm hai chân nhảy ra ngoài và lạng lể chạy đi. Sự ngạc nhiên, rồi cơn tức giận của Ysengrin không thể diễn tả được.

- A! Đồ lòng hung đáng bị nguyên rủa! - Nó vừa hét lên vừa sùi bọt mép.

- Chẳng nhẽ cho đến tận hơi thở cuối cùng của ta, ngươi vẫn sẽ lừa dối ta và ta vẫn mắc mưu ngươi sao.

Vào sáng sớm, một thầy tu áo choàng trắng đến mức nước phục vụ mọi người. Anh ta kéo sợi dây thừng như thường lệ, nhưng vô ích: Anh ta không thể kéo nổi cái xô lên. Sau nhiều cố gắng uổng công, anh ta nhìn xuống đáy giếng và phát hiện ra Ysengrin.

- Chó sói! - Anh ta vừa kêu vừa chạy đi. - Chó sói đang ở trong giếng!

Những người tu sĩ tin rằng người anh em của họ bị điên và chạy đến giúp anh ta. Nhưng khi đến nơi, họ buộc phải thừa nhận rằng anh ta nói đúng. Thật kì lạ, chó sói lại ở trong giếng. Họ triệu tập một cuộc họp và thảo luận các biện pháp xử lý.

Một vài người muốn để mặc Ysengrin dưới giếng cho đến khi nó chết. Nhưng phải mất bao lâu nó mới chết? Mà họ cần nước ngay lập tức và sông thì ở xa. Hơn nữa, xác của chó sói sẽ làm ô nhiễm giếng. Không, nhất thiết phải cho nó ra. Chỉ có điều phải sẵn sàng phòng vệ.

Họ mang đến hiện trường tất cả những dụng cụ y tu viện: rìu, cộc, xiên, gậy, chùy... Mỗi người trang bị vũ khí tùy theo khả năng của mình, và họ đứng rất khít nhau tạo thành một vòng tròn cách giếng một chút. Rồi họ buộc sợi dây thừng vào một con lừa khỏe mạnh và dũng cảm.

Sau nhiều nỗ lực, con lừa đã kéo được cả xô và chó sói lên. Thế là, những tu sĩ xông vào Ysengrin và đánh túi bụi cho đến khi nó nằm thông thọt bất động dưới đất.

Sau đó, khi tiếng chuông buổi sáng vang lên, các tu sĩ đi hát thánh ca bỏ mặc con sói mà họ nghĩ là đã chết.

Nhưng Ysengrin chưa chết.

Bầm dập, choáng váng, mệt nhoài, nó lê lét về đến rừng và gặp lại Giremonde đau buồn khi nhìn thấy nó trong tình trạng này.

Những thầy thuốc giỏi nhất được mời đến để chữa chạy cho sói. Họ dùng không biết bao nhiêu cao dán, thuốc dẻo ngọt và thuốc giảm đau.

- Này! - Giremonde bất bình nói. - Tại tòa án của nhà vua có các phiên xử đại hình và các vụ kiện, đó là nơi chúng ta sẽ tố cáo tên vô lại này. Nó hãy coi chừng cái ngày mà nó sẽ bị hội đồng của những người cùng địa vị với nó xử tội.

